

Onderzoek non-bancaire financiering 2024

Samen meer voor het MKB

+16%

€2 miljard

+34%

58.208

Voorwoord

Reflectie op 2024

In 2024 heeft de non-bancaire financieringsmarkt een duidelijke stap voorwaarts gezet binnen een steeds dynamischer en professioneler financieringslandschap. Het was een jaar van groei, waarin non-bancaire aanbieders grote stappen hebben gezet.

Tegelijkertijd werd volop geïnvesteerd in transparantie en samenwerking binnen de bredere mkb-financieringsmarkt. Denk aan de lancering van de FinancieringsGids, de verdere aanscherping van zelfregulering, data onderzoek in samenwerking met De Nederlandsche Bank en nieuwe stappen richting een inclusieve financieringsmarkt. Deze ontwikkelingen markeren een belangrijk begin in het structureel verbeteren van de toegang tot financiering voor het kleinbedrijf en het brede mkb.

Sterkere bescherming voor ondernemers met kort zakelijk krediet

Een belangrijke stap in 2024 was de introductie van de Gedragscode Kort Zakelijk Krediet, gericht op financieringen tot €100.000 met een looptijd korter dan één jaar. De eerste non-bancaire financiers zijn inmiddels geaccrediteerd onder deze nieuwe standaard en in 2025 zal een quick-scan plaatsvinden om in kaart te brengen wat de effecten zijn van deze regeling. Daarmee wordt de bescherming van ondernemers die behoefte hebben aan kortlopende en flexibele financieringen versterkt.

Om meer inzicht te krijgen in dit marktsegment hebben wij dit jaar specifiek onderzoek gedaan naar alle non-bancaire financieringen tot €100.000. Ons onderzoek toont aan dat dit segment sterk groeit en dat veel ondernemers hier behoefte aan hebben.

De FinancieringsGids wijst ondernemers de weg naar passende financiering

In november 2024 werd de FinancieringsGids gelanceerd: een nieuw online platform dat ondernemers helpt snel en eenvoudig inzicht te krijgen in passende financieringsmogelijkheden, zowel bancair als non-bancair. Met toegang tot betrouwbare, geaccrediteerde adviseurs en financiers draagt de FinancieringsGids bij aan een transparantere en beter toegankelijke financieringsmarkt, met name voor kleine kredieten tot €250.000. De gids is ontwikkeld in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken, RVO, de Kamer van Koophandel, Qredits en de Nederlandse Vereniging van Banken.

DNB start pilot voor beter inzicht in mkb-financiering

De Nederlandsche Bank (DNB) is gestart met een pilot om gegevens te verzamelen over verstrekte financieringen en uitstaande obligo in de gehele mkb-financieringsmarkt, zowel bancair als non-bancair. SMF is nauw betrokken bij de opzet van dit onderzoek, om het goed te laten aansluiten op ons jaaronderzoek. DNB neemt de kwantitatieve dataverzameling voor haar rekening, terwijl SMF zorgt voor de duiding en verdieping van de cijfers. Zo ontstaat een completer en betrouwbaarder beeld van de mkb-financieringsmarkt.

Koningin Máxima onderstreept belang van inclusieve financieringsmarkt

In 2024 hebben we ons extra ingezet voor het bevorderen van een inclusieve financieringsmarkt. Dit deden we onder meer via nieuwsartikelen, de ondersteuning van initiatieven zoals Code-V en DNNL, en door tijdens ons jaarcongres aandacht te geven aan organisaties die zich inzetten voor inclusieve financiering. Een bijzonder hoogtepunt was het bezoek van Hare Majesteit Koningin Máxima aan het MKB Financieringscongres 'Mind the Gap' op 3 juni in Driebergen. In haar toespraak benadrukte zij het grote belang van toegankelijke financiering voor alle ondernemers.

Embedded Finance: naadloze financiering als onderdeel van het ondernemersproces

Een opvallende ontwikkeling in 2024 is de groei van Embedded Finance in de zakelijke financieringsmarkt. Financiering wordt steeds vaker geïntegreerd in online platforms, waardoor ondernemers sneller en gemakkelijker toegang krijgen tot kapitaal. Deze vorm van financiering verlaagt de drempel en sluit beter aan op de dagelijkse praktijk van ondernemers. Data verzamelen over deze sector is echter nog lastig, zodat het lastig is te schatten is wat de omvang van deze sector op dit moment is.

Vooruitblik 2025: Europese samenwerking als motor voor financieringsmarkt

Voor 2025 wordt een bescheiden groei van de financieringsmarkt verwacht, met een toename van circa 8%, aanzienlijk lager dan de voorspelde 12% van vorig jaar. Deze prognoses zijn bovendien opgesteld voordat de recente handelsspanningen oplaaiden door nieuwe Amerikaanse importheffingen. Tegelijkertijd zal de versterkte samenwerking binnen Europa, evenals de verdere uitbouw van de Europese spaar- en investeringsunie, naar verwachting een belangrijke rol spelen in de toekomstige ontwikkeling van de financieringsmarkt.

Conclusie

De cijfers in dit rapport bevestigen dat de non-bancaire financieringsmarkt in 2024 opnieuw aan kracht heeft gewonnen. De sector laat groei zien in volume, aantal verstrekkingen én uitstaand obligo. De toenemende behoefte aan flexibele en op maat gemaakte financieringsoplossingen stimuleerde een breder aanbod en een duidelijke verschuiving richting grotere financieringen aan de bovenkant van de markt en een sterke toename van het aantal kleine kredieten tot €100.000.

Initiatieven zoals de implementatie van nieuwe gedragscodes, de samenwerking van banken en non-bancaire financiers met DNB en de lancering van de FinancieringsGids dragen bij aan een transparanter, toegankelijker en professioneler financieringslandschap. Deze ontwikkelingen vormen een stevig fundament voor een toekomst waarin toegang tot financiering voor het mkb steeds inclusiever en beter afgestemd wordt op de behoeften van ondernemers.

Met het oog op de aanhoudende groei en verdere professionalisering van de non-bancaire sector, kijken we vol vertrouwen vooruit naar een financieringsmarkt die ondernemers optimaal ondersteunt.

Inhoud

1. Samenvatting	1
1.1 De non-bancaire sector groeit door naar ruim 5,8 miljard	1
1.2 De non-bancaire markt in het kort	1
1.3 Terugblik op de nieuw uitgevraagde gegevens	2
2. Kerncijfers 2024	3
3. Dit is non-bancair financieren	5
4. Non-bancaire financiering per vorm	7
4.1 Leasing	7
4.2 Crowdfunding	9
4.2a Nederland blijft in de top van crowdfunding in Europa	9
4.2b Crowdfunding volume groeit door grotere projecten	9
4.3 Vastgoedfinanciering	11
4.3a Voorzichtige opleving in de markt voor vastgoedbeleggers	11
4.4 Factoring	12
4.4a Groei factoring blijft sterk binnen het MKB	12
4.4b Factoringmaatschappijen versterken hun positie binnen de non-bancaire financieringsmarkt	12
4.4c SMF zet zich in voor wetswijziging opheffing verpandingsverbod	13
4.5 Direct lending	14
4.5.a Direct lending groeit door en bereikt de 1 miljard grens	14
4.5.b Opkomst van embedded finance binnen direct lending	15
4.5.c Direct lending groeit door in alle segmenten	15
4.5.d Korte looptijd, groot bereik	15
4.6 MKB Beurs	17
5. MKB Financieringsmarkt (totaal)	18
5.1 Omvang non-bancaire financieringsmarkt	18
5.1.a Uitstaande kredieten 2024	20
5.2 Omvang bancaire financiering	21
5.2a Heronderhandelingen	22
5.3 MKB-financieringsmarkt groeit - marktaandeel banken neem iets toe	23
6. Overige non-bancaire ontwikkelingen	24
6.1 De non-bancaire financieringsmarkt op sectorniveau	24
6.1a Sectorale verdeling per financieringsvorm	24
6.2 Default percentage financiering	26
6.2a Gemiddeld default percentage stijgt van 3,0% naar 4,57% in 2024	26
6.2b Default definitie crowdfunding	26
6.3 Gemiddeld rentepercentage portefeuille	27
6.3a Renteverhogingen in 2023 werken door in hogere financieringskosten	27

6.4	Inclusief financieringslandschap	28
6.4a	Code-V als aanjager voor gelijke toegang tot financiering	28
6.4b	Meer non-bancaire financieringen verstrekt aan mannen	28
6.4c	Meer vrouwen werkzaam in de non-bancaire financieringsmarkt	29
6.4d	Stijging westerse ondernemers gefinancierd door de non-bancaire sector	29
6.4e	Leeftijdsverhouding werknemers	30
6.5	Financieel advies over Non-bancaire financiering	31
6.5a	Erkend Financieringsadviseurs MKB ontzorgt de financier	31
6.5b	Erkend Financieringsadviseurs MKB maken meer gebruik van non-bancaire financiers	32
6.6	Groeiverwachting 2024	33
7.	Conclusie	34
8.	Over SMF	36
9.	Onderzoeksverantwoording	37

1. Samenvatting

Het jaarlijks onderzoek door Stichting MKB Financiering naar non-bancaire MKB financiering brengt de trends en ontwikkelingen aan de aanbodkant van de non-bancaire financieringsmarkt in kaart. Dit inzicht wordt gegeven op basis van data afkomstig van brancheorganisaties, aangevuld met data die Stichting MKB Financiering (SMF) zelf heeft opgevraagd bij non-bancaire financiers. De cijfers geven een conservatieve inschatting van de marktomvang, aangezien niet van alle non-bancaire financiers in Nederland data is ontvangen en er alleen cijfers worden gepubliceerd die SMF heeft kunnen valideren.

Bij de uitvraag voor het jaaronderzoek 2024 hebben we op sommige punten aanvullende c.q. wijzigingen in data ontvangen met betrekking tot het jaar 2023. In dit jaarrapport is daarom zoveel mogelijk uitgegaan van de meest recente data. Hierdoor kan het voorkomen dat bepaalde cijfers over 2023 afwijken van de eerder gepubliceerde data in het jaarrapport over dat jaar. Deze aanpassingen zijn doorgevoerd in dit jaaronderzoek om een zo accuraat mogelijk beeld van de markt te schetsen.

1.1 De non-bancaire sector groeit door naar ruim 5,8 miljard

In 2024 zette de groei van de non-bancaire financieringsmarkt stevig door, met een toename van 16,4% van € 4,985 miljard in 2023 naar € 5,804 miljard.

Daarbij nam het aandeel van non-bancaire verstrekkingen in de totale mkb financieringsmarkt onder € 1 miljoen licht af van 36% in 2023 naar 34% in 2024. Deze ontwikkeling is het gevolg van een toename van de bancaire aanvragen in de bedragscategorie € 250k-€1 mln. Dit onderstreept de bevindingen in de Financieringsmonitor 2024 waarbij is waargenomen dat in alle sectoren de banklening de financieringsvorm is waarop bedrijven zich het vaakst oriënteren. Ook grote bedrijven en bedrijven jonger dan 5 jaar, blijken zich in eerste instantie tot de bank te wenden.

1.2 De non-bancaire markt in het kort

Lease en factoring blijven het populairst. De lease en factoring aanbieders waren in 2023 samen verantwoordelijk voor bijna 57% van de totale non-bancaire financieringsmarkt. In 2024 is dit aandeel verder gestegen naar 58 %. Hiermee is hun positie in de non-bancaire financieringsmarkt verder versterkt. Deze dominantie weerspiegelt een voortdurende en groeiende voorkeur voor flexibele, op activa gebaseerde financieringsoplossingen, in een tijd waarin bedrijven streven naar meer liquide middelen en operationele flexibiliteit.

Direct lending doorbreekt €1 miljard grens. De direct lending aanbieders hebben de forse groei van 2023 weten vast te houden, met wederom een toename van 27% in 2024 naar €1,1 miljard. Hiermee werd voor het eerst meer dan € 1 miljard aan financieringen verstrekt. Het merendeel van deze aanbieders richt zich op het kleinbedrijf met kredieten tot 250k. De gemiddelde omvang van deze financieringsvorm is in 2024 gestegen van € 36.509 in 2023 naar €40.091. In totaal zijn er 26.963 financieringen verstrekt door deze aanbieders waarvan 88% (23.827) van het aantal verstrekkingen < € 50k is.

Wel is het opvallend dat ook bij deze aanbieders de grotere kredieten nog sneller groeien. Het volume aan financieringen >€1 miljoen was verdubbeld (van €87 naar €177 miljoen) en ook tussen de €250k en €1 miljoen is 40% groei zichtbaar.

De crowdfundingplatformen groeiden gestaag door met een groei van 16% aan nieuw verstrekte financieringen naar €1,34 miljard. Deze groei komt voornamelijk door een sterke toename van de grotere financieringen > €1 miljoen, waarbij niet het aantal financieringen toeneemt, maar wel de gemiddelde grootte is gestegen van €1,36 miljoen naar €1,64 miljoen.

Behalve deze groei vinden er ook andere ontwikkelingen plaats binnen deze sector. Een specifieke vorm van crowdfunding, bekend als 'sharefunding', begint steeds meer naar de voorgrond te treden waarbij bedrijven aandelen uitgeven aan investeerders. Crowdfunding met impact (sociaal, maatschappelijk of duurzaamheid) zijn ook steeds meer in opkomst¹. Investeerders worden steeds gevoeliger voor het verhaal achter de onderneming en ondernemer. De afgelopen jaren hebben daarnaast meerdere platformen fondsen opgezet die via "matchfunding" via leningen of directe participaties (aandelen) naast individuele crowdfunding investeerders deelnemen. Voorts zijn er in Europa een groot aantal nieuwe platformen bijgekomen met een Europese vergunning. Terwijl dit in Nederland bleef steken op 20, zijn er in Frankrijk (59), Italië (42) en Spanje (24) veel meer bij gekomen. Hoewel in Frankrijk er meer financiering opgehaald werd bij investeerders is de markt daar wel gekrompen. In Europa zijn verder de meeste investeerders geregistreerd bij platformen in Litouwen en Letland².

Vastgoedfinanciering niet apart benoemt. Tot en met het onderzoeksjaar 2023 rapporteerde Stichting MKB Financiering (SMF) over vastgoedfinanciering als een afzonderlijke financieringsvorm binnen de non-bancaire markt. In dit jaaronderzoek hebben wij besloten deze categorie niet langer als aparte financieringsvorm op te nemen, maar als bestedingsdoel te beschouwen binnen andere financieringsvormen, zoals direct lending en crowdfunding. De cijfers uit 2023 en 2024 die door financiers zijn opgegeven als vastgoedfinanciering, zijn in dit onderzoek dan ook ondergebracht bij deze twee financieringsvormen. Deze inhoudelijke herpositionering zorgt voor een duidelijkere en consistentere indeling van de markt naar type financieringsvorm.

Dit jaar kunnen wij weer, op basis van de aangeleverde data, rapporteren over de financieringsvorm MKB Beurs. Dit is een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in MKB bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). In tegenstelling tot de andere financieringsvormen, vindt het ophalen van kapitaal bij de MKB-beurs niet ieder jaar plaats en gebeurt dit op verschillende manieren. Dit kan leiden tot aanzienlijke schommelingen in gerapporteerde cijfers, zonder dat dit direct wijst op markt krimp of -groei.

1.3 Terugblik op de nieuw uitgevraagde gegevens

Sinds het jaaronderzoek 2023 heeft Stichting MKB Financiering de respondenten een aantal nieuwe vragen voorgelegd om een nog completer beeld te krijgen van het non-bancaire financieringslandschap. Het ging hierbij om:

- Non-bancaire financieringen op sectorniveau;
- Toegang tot financieren voor vrouwelijke ondernemers;
- Toegang tot financiering voor niet-Westerse ondernemers;
- Productie Erkende financieringsadviseurs;
- Groeiverwachting

In dit jaaronderzoek, gaan we verder in op de ontwikkelingen aangaande deze onderwerpen die zijn waargenomen in 2024.

2. Kerncijfers 2024

Cijfers non-bancaire financiering 2024 vs 2023 uitgelicht

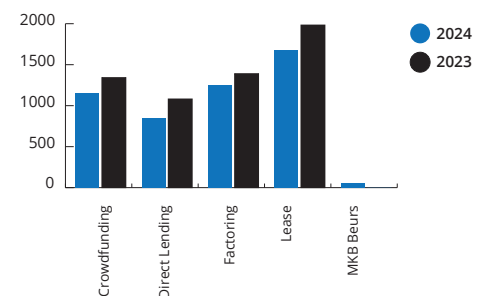
- De totale non-bancaire financiering stijgt met 16,4%, van €4,985 miljard in 2023 naar €5,804 miljard aan nieuw verstrekte kredieten in 2024
- Totaal aantal nieuw verstrekte kredieten³ is in 2024 gestegen met 19%
- De grootste procentuele stijging (36%) zit in financieringen boven €1 miljoen.
- Er is een sterke toename van 27% ten opzichte van 2023 waargenomen in de financieringsvorm Direct Lending*
- 34% van de financieringen tot €1 miljoen wordt verstrekt door non-bancaire financiers
- 47% van de totale verstrekte non-bancaire financiering zijn financieringen onder de €250.000; Klein krediet (< €100.000) is goed voor 35% van het totale financieringsvolume en 83% van het aantal verstrekte financieringen
- Het aantal vrouwen werkzaam bij de deelnemende non-bancaire financiers is van 29% in 2023 gestegen naar 39% in 2024

* Bij het samenstellen van dit jaaronderzoek is een correctie doorgevoerd op de eerder gepubliceerde cijfers over het jaar 2023.

Totaal non-bancaire financiering (x €1 mln.)

Soort vorm	2024	2023	Groei	Aandeel
Crowdfunding	1.342	1.157	16%	23%
Direct Lending	1.081	850	27%	19%
Factoring	1.390	1.250	11%	24%
Lease	1.983	1.676	18%	34%
MKB Beurs	9	52	-83%	0%
Totaal	5.804	4.985	16%	100%

Omvang (x €1 mln.)

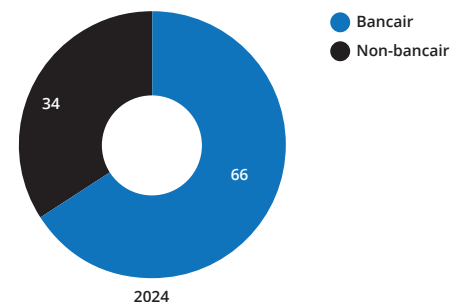

Financieringslandschap < €1 mln.

Bancaire en non-bancair 2024 (x €1 mln.)

Financieringsvorm	2024	Aandeel	2023	Aandeel
Bancaire	8.385	66%	7.052	64%
Non-bancaire	4.246	34%	4.031	36%
Totaal	12.631	100%	11.083	100%

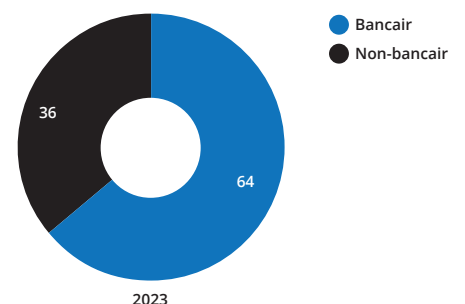
Verdeling financiering bancaire / non-bancair %

Financieringslandschap < €250k

Bancaire en non-bancair 2024 (x €1 mln.)

Financieringsvorm	2024	Aandeel	2023	Aandeel
Bancaire	2.202	42%	2.042	40%
Non-bancaire	3.033	58%	3.052	60%
Totaal	5.235	100%	5.094	100%

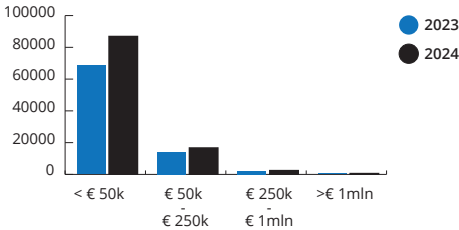
Cijfers non-bancaire financiering 2024 vs 2023 uitgelicht

Totaal aantal verstrekte non-bancaire financieringen*

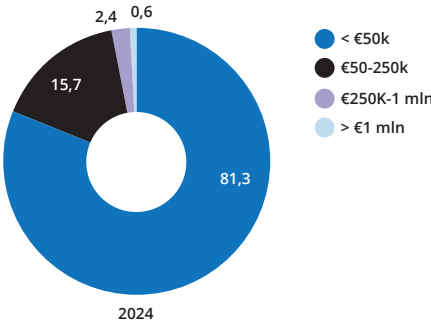
Jaar	< € 50k	€ 50-250k.	€ 250k-1 mln.	> € 1 mln.	Totaal
2023	34.916	11.650	1.788	499	48.853
2024	39.478	15.636	2.416	678	58.208
Groei 2023-2024	13%	34%	35%	36%	19%

* ex factoring. Deze gegevens zullen apart worden weergegeven.

Totaal aantal verstrekkingen non-bancair (ex factoring)

Totaal aantal verstrekkingen non-bancair

3. Dit is non-bancair financieren

Non-bancaire financiering zijn alle financieringsvormen die niet door een bank worden verstrekt. Deze worden aangeboden door diverse non-bancaire financiers. Er zijn verschillende vormen van non-bancaire financiering⁴.

De scope van dit onderzoek beperkt zich tot de financieringsvormen die gericht zijn aan het MKB. Het onderzoek focust zich dan ook op de financieringsvormen crowdfunding, direct lending, factoring, lease micro-financiering, vastgoedfinanciering, lease, MKB beurs en vastgoedfinanciering. Het onderzoek is gebaseerd op de aangeleverde gegevens van de diverse partijen.

- **Crowdfunding:** Crowdfunding is een financieringswijze waarbij gebruik wordt gemaakt van publieke financiering. Een grote groep investeerders/beleggers (veel, maar niet uitsluitend particulieren) investeert gezamenlijk in één project of onderneming. De inleg per persoon kan vanaf relatief kleine bedragen, waardoor de groep van investeerders/beleggers die de vereiste financiering bijeenbrengt groot kan zijn. Het bijeenbrengen van vraag naar en aanbod van geld vindt plaats via een online crowdfunding platform. De crowdfunding van zakelijke leningen wordt veelal aangeduid als crowdlending.

Tijdens dit onderzoek richten wij ons op de crowdfunding van zakelijke leningen oftewel crowdlending.

- **Direct Lending:** Direct lending is een vorm van ondernemingsfinanciering, waarbij niet bancaire geldverstrekkers zonder tussenkomst van een bank rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven. Vaak investeren meerdere geldverstrekkers samen in een fonds dat als financier optreedt voor ondernemers. Het aanbod vindt plaats via gespecialiseerde platforms. Voor de MKB ondernemer/klant is dit platform een loket met eenzelfde functie als een bankloket, maar met geheel andere werkwijze, voorwaarden en condities.
- **Factoring:** Factoring is een financieringsvorm waarbij een bedrijf zijn facturen verkoopt aan een factoringmaatschappij om zo direct liquiditeit te verkrijgen, in plaats van te wachten op de betalingstermijnen van klanten. Deze financierings-

vorm biedt bedrijven de mogelijkheid om hun cashflow te verbeteren en het risico op niet-betaling te verminderen. In ons onderzoek hebben wij ons gericht op de volgende twee vormen:

Traditionele Factoring: houdt in dat het bedrijf uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor de niet-betaalde facturen; als een klant niet betaalt, moet het bedrijf de voorgesloten bedragen terugbetalen aan de factor.

American Factoring: biedt meer zekerheid aan het bedrijf, omdat het risico van niet-betaling volledig wordt overgedragen aan de factoringmaatschappij; het bedrijf is niet verplicht om de voorschotten terug te betalen voor facturen die niet geïncasseerd kunnen worden. Het belangrijkste verschil tussen deze twee vormen van factoring ligt dus in wie het risico van niet-betaling draagt.

- **Leasing:** Leasing is een financieringsvorm waarbij een bedrijf gebruikmaakt van een bedrijfsmiddel zonder dit (direct) te kopen uit eigen middelen; de leasemaatschappij blijft eigenaar, terwijl het bedrijf het bedrijfsmiddel huurt en gebruikt tegen betaling van leasekosten. Er zijn twee hoofdvormen van leasing:

Financiële leasing: Bij een financiële lease gaat het om een langetermijnovereenkomst waarbij de leasenemer het economische eigendom verkrijgt en het risico en de voordelen van het eigendom draagt; aan het einde van de leaseperiode kan de leasenemer het activum vaak voor een symbolisch bedrag overnemen.

Operationele leasing: daarentegen is meer een huurovereenkomst voor een kortere periode, die meestal korter is dan de levensduur van het activum; de leasemaatschappij blijft verantwoordelijk voor het onderhoud. Het belangrijkste verschil tussen financiële en operationele leasing is dus wie het economische risico draagt en of er een optie tot koop aan het einde van de leaseperiode is.

- **Microfinanciering:** Oorspronkelijk wordt met de term microfinanciering kleine leningen (tot maximaal enkele honderden euro's) bedoeld die voornamelijk worden toegekend aan kleine ondernemers in ontwikkelingslanden wat hen de gelegenheid biedt te investeren en zodoende zelfstandig inkomen te verwerven. Binnen zakelijke financiering worden financieringen tot €50.000 als microkrediet aangeduid. In het onderzoek hebben wij de microfinanciering samengevoegd met de financieringsvorm Direct Lending.
- **MKB Beurs:** Een MKB beurs brengt ondernemers en (institutionele) beleggers samen voor financiering en rendement. Het is een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in mkb bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). De (certificaten van) aandelen en de obligaties zijn verhandelbaar.

4. Non-bancaire financiering per vorm

4.1 Leasing

In dit onderzoek zijn alleen non-bancaire leasebedrijven meegenomen die zich op het MKB richten. Hiervoor werken wij samen met Leasing Nederland-NVL (Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen)⁵ om de data te verzamelen en te duiden.

In 2023 werd de leasemarkt in Nederland aanvankelijk gestut door een inhaalbeweging wat betreft het uitleveren van transportmiddelen, nadat de leveringsproblemen van onderdelen uit de voorgaande jaren waren weggewerkt. De tweede helft van 2023 werd daarentegen afgesloten met een lager leasevolume als gevolg van economische onzekerheid en geopolitieke spanningen.

Leasing Nederland noteerde in 2024⁶ een all time high van het totaal volume aan nieuwe leasecontracten. Het leasevolume wat non-bancair is verstrekt bedraagt een kleine 2 miljard euro, bijna 25% van de totale markt, een groei van 18,2%. Wat aantallen leasecontracten betreft noteerden de non-bancaire partijen eveneens een stijging van bijna 12% waardoor het marktaandeel non-bancaire ruim 38% is van het totaal.

Steeds meer MKB-ondernemers weten leasemaatschappijen te vinden als financieringspartner voor hun investeringen in bedrijfsmiddelen. Leasing wordt gezien als een laagdrempelige en efficiënte financieringsvorm, omdat het bedrijven in staat stelt te investeren in bedrijfsmiddelen zonder het eigen werkkapitaal aan te spreken, waardoor liquiditeit behouden blijft. Daarnaast hebben financieringsadviseurs en tussenpersonen de voordelen van leasing beter in beeld, waardoor zij ondernemers gerichter adviseren over de mogelijkheden. Een andere factor die bijdraagt aan de groei is de opkomst van non-bancaire lease-aanbieders die zich specialiseren in specifieke sectoren of bedrijfsmiddelen, zoals bouwmachines, voertuigen en IT-apparatuur.

Een opvallende ontwikkeling in 2024 was de forse stijging in leaseaanvragen voor bestelwagens. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de afschaffing van de BPM-vrijstelling voor bestelwagens per 2025, waardoor veel MKB-ondernemers hun investeringen naar voren haalden om kosten te besparen. Leasemaatschappijen financierden ook meer elektrisch aangedreven assets, hoewel de aantallen in verhouding tot de totale markt nog relatief beperkt zijn. De omschakeling van diesel aangedreven naar elektrisch aangedreven bouwmachines is een proces van jaren, mede omdat de beschikbaarheid van elektrisch aangedreven bouwmachines en trucks beperkt is. Tot slot blijft leasing nauw verbonden met de economische conjunctuur: wanneer bedrijven investeren, groeit de leasemarkt mee. De vraag naar lease-oplossingen weerspiegelt daarmee het bredere economische klimaat en de investeringsbereidheid binnen het MKB.

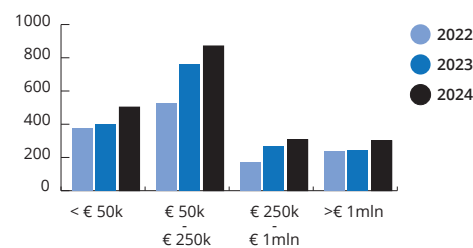
Tabel 4.1a Verstrekte financiering Lease (x 1 mln.)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2022	378	527	171	237	1.313
2023	400	762	270	244	1.676
2024	503	871	307	301	1.983
Groei 2023-2024	26%	14%	14%	24%	18%

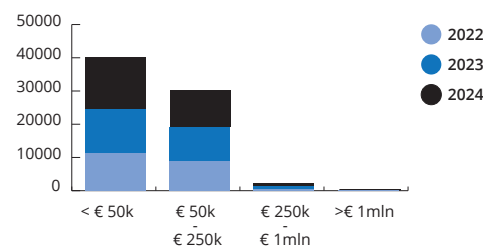
5. Dit betreft enkel de non-bancaire leasemaatschappijen, dit betekent dus leasecontracten die verstrekt zijn door onafhankelijke leasebedrijven (voor bedrijfsmiddelen), waarvan de funding niet uitsluitend afkomstig is van een direct gelieerde bank.

6. Zie voor een overzicht van de gehele Leasemarkt in Nederland in 2024 het rapport "Leasingmarkt voor bedrijfsmiddelen in Nederland - Marktcijfers 2024" zoals gepubliceerd door Leasing Nederland-NVL.

Totaal verstrekte financiering
Lease (x €1 mln.)

Aantallen leasecontracten
per jaar

In 2024 zijn er 27.645 nieuwe leasecontracten verstrekt. In 2023 waren dit er nog 24.712. De stijging in het aantal lease verstrekkingen is in zowel volume als aantal en over alle klassen terug te vinden. Opvallend is de stijging in de bedragscategorie €50-250k en > € 1 mln van 27% respectievelijk 19% in het aantal verstrekkingen. In volume heeft de grootste stijging plaatsgevonden in de bedragscategorie <€50K van 27%. Dit heeft o.a. te maken met het grote aantal bestelwagens in deze categorie.

Tabel 4.1b Aantal verstrekkingen Lease

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2022	11.288	7.357	503	94	20.618
2023	13.323	8.733	895	102	24.712
2024	15.532	11.130	862	121	27.645
Groei 2023-2024	17%	27%	-4%	19%	12%

4.2 Crowdfunding

Om een zo volledig mogelijk beeld te verkrijgen van de omvang van verstrekte financieringen via crowdfunding, heeft Stichting MKB Financiering (SMF) data verzameld van 13 van de 16 de crowdfundingplatformen met een ECSPR-vergunning. Bestaande crowdfunding dienstverleners dienen vanaf 11 november 2023 over een ECSPR-vergunning beschikken om hun dienstverlening aan te kunnen bieden. Hierdoor vallen zij onder het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM)⁷. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle crowdfunders in Nederland data is ontvangen.

4.2a Nederland blijft in de top van crowdfunding in Europa

Volgens het market report 2024⁸ gepubliceerd door the European Securities and Markets Authority (ESMA), telde Nederland eind 2023 in totaal 16 crowdfunding platformen. Alleen Frankrijk had op dat moment meer geregistreerde platform (30). Op dit moment is het aantal geregistreerde platformen in Nederland gegroeid naar 20 platformen in Nederland en 59 in Frankrijk. Desalniettemin is het aantal geregistreerde investeerders in Nederland en Frankrijk ongeveer gelijk in beide landen, wat aangeeft dat Nederlanders gemiddeld actiever zijn op het gebied van crowdfunding dan in andere landen.

4.2b Crowdfunding volume groeit door grotere projecten

De crowdfundingplatformen beleefden wederom een groei. In 2024 is er €1.342 miljard aan financiering verstrekt door middel van crowdfunding t.o.v. € 1.157 mln in 2023. Dit is een stijging van 16%. Het totaal aantal projecten dat financiering heeft ontvangen via crowdfunding is eveneens gestegen van 2501 aan gefinancierde projecten in 2023 naar 2879 projecten in 2024. Deze groei is ook terug te zien in de omvang van de gemiddelde financiering. In 2023 was de gemiddelde financiering verstrekt door crowdfundingplatformen €463k t.o.v. € 466k in 2024. De stijging in het volume € en aantal verstrekkingen is nagenoeg over de hele linie terug te zien. Geconcludeerd kan worden dat er niet alleen meer projecten maar ook grotere projecten zijn gefinancierd door de crowdfundingplatformen.

Tabel 4.2a Verstrekte financiering Crowdfunding (x 1 mln.)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2022	5	181	395	197	778
2023	6	183	448	520	1157
2024	4	213	490	635	1342
Groei 2023-2024	-38%	16%	9%	22%	16%

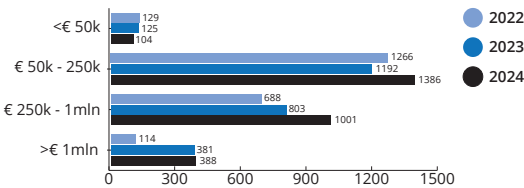
Tabel 4.2b Aantal projecten gefinancierd via Crowdfunding

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2022	129	1266	688	114	2.197
2023	125	1192	803	381	2501
2024	104	1386	1001	388	2879
Groei 2023-2024	-17%	16%	25%	2%	15%

7. <https://www.afm.nl/nl-nl/sector/crowdfundingplatformen>

8. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-01/ESMA50-2085271018-4039_ESMA_Market_Report_-_Crowdfunding_in_the_EU_2024.pdf

Aantal projecten gefinancierd via crowdfunding

4.3 Vastgoedfinanciering

Tot en met het onderzoeksjaar 2023 rapporteerde Stichting MKB Financiering (SMF) over vastgoedfinanciering als een afzonderlijke financieringsvorm binnen de non-bancaire markt. In dit jaaronderzoek over 2024, hebben wij besloten deze categorie niet langer als aparte financieringsvorm op te nemen, maar als bestedingsdoel te beschouwen binnen andere financieringsvormen, zoals direct lending en crowdfunding.

De reden voor deze wijziging is dat vastgoedfinanciering – in tegenstelling tot bijvoorbeeld factoring of leasing – geen op zichzelf staand financieel instrument is, maar een toepassing van verschillende financieringsvormen met vastgoed als bestedingsdoel of onderpand. Partijen die voorheen onder de noemer 'vastgoedfinanciers' vielen, zijn in deze editie van het onderzoek onderverdeeld naar de wijze waarop zij financiering verstrekken. Daarbij zijn zij geïnclassificeerd als direct lenders of als platforms met een ECSPR-vergunning binnen de crowdfundingcategorie.

De cijfers uit 2023 en 2024 die door financiers zijn opgegeven als vastgoedfinanciering, zijn in dit onderzoek dan ook ondergebracht bij de financieringsvormen Direct Lending en Crowdfunding. Deze inhoudelijke herpositionering zorgt voor een duidelijkere en consistentere indeling van de markt naar type financieringsvorm. In dit nog bestaande hoofdstuk gaan we enkel in op de ontwikkelingen van de vastgoedmarkt.

4.3a Voorzichtige opleving in de markt voor vastgoedbeleggers

De vastgoedmarkt in 2024 voor kleinere beleggers, met name in woningen en winkels, een opmerkelijk herstel doorgemaakt ten opzichte van 2023. Dit herstel werd voornamelijk gedreven door een afname van de inflatie en een stabilisatie van de rentetarieven, waardoor de financieringskosten voor beleggers afnamen. Daarnaast zorgde een betere afstemming tussen vraag- en biedprijzen voor aantrekkelijkere investeringsmogelijkheden⁹.

De retailsector zag een vergelijkbare opleving; het totale beleggingsvolume in winkelvastgoed in 2024 bedroeg €1,2 miljard, wat een stijging van ruim 12% is ten opzichte van het voorgaande jaar, in dezelfde periode. Deze stijging is toe te schrijven aan de relatieve stabiliteit van de retailmarkt en de toenemende interesse van beleggers in winkelvastgoed¹⁰.

Ondanks het gestaag herstel in de gehele vastgoedmarkt, blijft het enthousiasme voor kleine bedrijfsgebouwen groeien. Hoewel dit segment in eerdere jaren te maken had met terughoudendheid door hybride werken, stijgende kosten en toename van de verduurzamingsopgaven, ontstond in 2024 weer meer investeringsbereidheid onder ondernemers. Ontwikkelaars en beleggers zijn actiever geworden, mede dankzij het flexibele karakter van deze gebouwen en de toegenomen waardering van huur boven koop. Nieuwbouw is populair, terwijl bestaande panden vaak herontwikkeld moeten worden om aan de eisen van nieuwe gebruikers te voldoen. Ondanks gemeentelijke beperkingen op herontwikkeling en strakkere regels rondom eindgebruikers, blijft de verscheidenheid aan potentiële huurders groot. Voor beleggers bieden deze bedrijfsunits een gunstig risicoprofiel en beheersbare kosten. Tegelijkertijd biedt de renovatie- en herontwikkelingsopgave volop kansen om te investeren in toekomstbestendige, duurzame bedrijfshuisvesting voor het lokale MKB¹¹.

9. https://www.nvm.nl/media/wwwlizzool/kwartalrapportage_2024q4-def_v13.pdf?utm_source=chatgpt.com

10. Winkels | CBRE Nederland

11. https://www.abnamro.nl/nl/media/groeiende-vraag-naar-kleine-bedrijfsgebouwen-trekt-beleggers_tcm16-244352.pdf

4.4 Factoring

Onder factoring wordt in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers verstaan die factoring aanbieden. Zowel American Factoring als Traditionele Factoring zijn in dit onderzoek opgenomen als Factoring¹². De factoringmaatschappijen die onderdeel zijn van banken zijn niet meegenomen¹³ in dit onderzoek. Ook bij factoring kunnen de verstrekte financieringen in werkelijkheid afwijken, aangezien niet van alle factoringmaatschappijen de data is ontvangen. De twee grootste brancheorganisaties, de FAAN (Factoring Nederland) en BAFO (Brancheorganisatie van de American Factoring Organisaties) zijn wel benaderd. De data van de BAFO zijn meegenomen in dit onderzoek.

4.4a Groei factoring blijft sterk binnen het MKB

In 2024 is de overgedragen omzet door factoringmaatschappijen met 11% gestegen ten opzichte van 2023. Ook het aantal gefinancierde facturen is fors toegenomen: van ruim 506.000 in 2023 naar meer dan 663.000 in 2024, een stijging van 31%. Deze ontwikkeling laat zien dat factoring steeds breder wordt ingezet, met name binnen het midden- en kleinbedrijf.

Ondernemers kiezen factoring steeds vaker als structurele oplossing om werkkapitaal vrij te maken. De stijging in het aantal gefinancierde facturen en tegelijkertijd de daling van het gemiddeld factuurbedrag (van €2.500 naar €2.095) wijst op een toenemend gebruik onder kleinere ondernemers, of op bredere toepassing bij kleinere vorderingen. Dit ligt ook in lijn met de bevindingen in de Financieringsmonitor 2024 waarin geconstateerd is dat het microbedrijf vaker daadwerkelijk een aanvraag doet ten opzichte van de vorige meting.¹⁴ De behoefte aan directe liquiditeit blijft groot, mede door stijgende kosten, langere betalingstermijnen in bepaalde sectoren en druk op marges. Net als voorgaande jaren zijn vooral bedrijven in de zakelijke dienstverlening, bouw en transport vertegenwoordigd in de groeicijfers.

4.4b Factoringmaatschappijen versterken hun positie binnen de non-bancaire financieringsmarkt

In totaal is het volume van gefinancierde facturen via factoring gestegen van €1,25 miljard naar €1,39 miljard in 2024, wat neerkomt op een groei van 11%. Daarmee blijft factoring een van de grootste financieringsvormen binnen de non-bancaire markt. Opvallend is dat factoring niet alleen aantrekkelijk is voor (grotere) bedrijven met vaste debiteurenbestanden (traditionele factoring), maar ook voor kleinere ondernemers en zzp'ers via American factoring — waarbij per factuur financiering wordt aangevraagd.

De flexibiliteit van factoring, de snelheid van uitbetaling en het feit dat het geen beroep doet op de kredietruimte bij banken maken het tot een toegankelijke vorm van financiering voor een groeiende groep ondernemers. Naast directe liquiditeit biedt factoring ook operationele voordelen, zoals uitbesteding van het debiteurenbeheer.

Tabel 4.4a Verstrekte financiering Factoring

Jaar	Aantal facturen	Aantal aanvragen	Gemiddeld factuurbedrag (€)	Totaal verstrekt volume
2022	368.739	38.131	2.469	919
2023	506.307	52.246	2.500	1.250
2024	663.782	89.358	2.095	1.390
Groei 2023-2024	31%	71%	-16%	11%

12. Zie de cijfers van de Branchevereniging van American Factoring Organisaties (BAFO) voor American factoring specifiek en non-bancaire.

13. Zie de cijfers van de Branchevereniging Factoring Nederland (FAAN) voor het totaal aan bancaire en non bancaire factoring verstrekkingen.

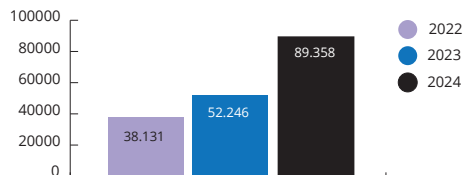
14. 6. Aanvraag van externe financiering | CBS

4.4.c SMF zet zich in voor wetswijziging opheffing verpandingsverbod

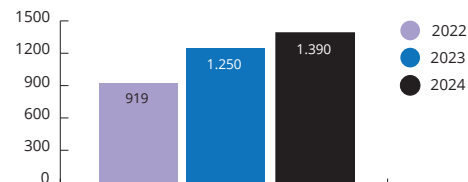
Op 11 juni 2024 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wet opheffing verpandingsverboden aangenomen¹⁵. De Eerste Kamer stemde op 4 maart 2025 ook in met het voorstel. Deze wetswijziging maakt een einde aan contractuele bepalingen die het verpanden of overdragen van geldvorderingen (zoals facturen) uitsluiten of beperken.

Voor het MKB betekent dit een belangrijke stap vooruit: ondernemers kunnen hun facturen nu altijd inzetten als onderpand, bijvoorbeeld bij factoring of andere vormen van werkkapitaalfinanciering. Naar schatting ontstaat hierdoor bijna €1 miljard extra aan financieringsruimte, wat de toegang tot (non-bancaire) financiering aanzienlijk verruimt en de flexibiliteit voor ondernemers vergroot¹⁶.

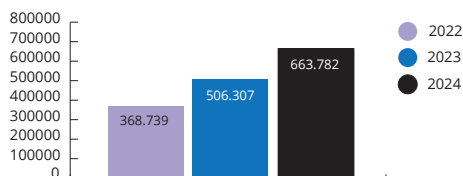
Aantal aanvragen Factoring

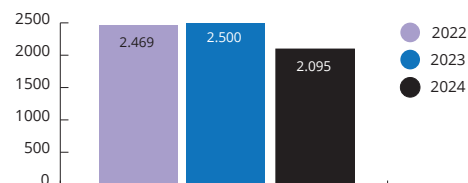
Totaal verstrekte volume (x €1 mln) Factoring

Totaal facturen Factoring

Gemiddeld factuurbedrag (€) Factoring

¹⁵. [Wet opheffing verpandingsverboden](#) | [Overheid.nl](#) | [Wetgevingskalender](#)

¹⁶. [Extra financieringsruimte voor \(mkb\)-bedrijven door nieuwe wet](#)

4.5 Direct lending

Om een beeld te krijgen van de omvang van verstrekte financieringen via direct lending, heeft SMF data verzameld* van de grootste direct lenders binnen Nederland. Deze data geeft een ondergrens aan, aangezien niet van alle direct lenders in Nederland data is ontvangen.

4.5.a Direct lending groeit door en bereikt de 1 miljard grens

In 2024 heeft direct lending zich verder ontwikkeld als volwassen en breed inzetbare financieringsvorm binnen de non-bancaire markt. De sector liet opnieuw stevige groei zien, zowel in omvang als in aantal verstrekkingen. Via direct lending is de totale financieringsvolume toegenomen met 27% ten opzichte van het voorgaande jaar van € 850 miljoen in 2023 naar € 1.081 miljoen in 2024. Het aantal verstrekkingen steeg mee met 16% van 23.285 in 2023 naar 26.963 in 2024. Deze hoge aantallen komen voornamelijk door de zeer snelle groei van direct lenders die kleine, kortlopende kredieten aanbieden.

Ondernemers maken steeds vaker gebruik van direct lending vanwege de snelheid, toegankelijkheid en het maatwerk dat veel aanbieders bieden – met name daar waar bancaire kredietverlening minder goed aansluit op de behoefte. Deze trend wordt mede ondersteund door bevindingen uit de Financieringsmonitor 2024 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Uit dit rapport blijkt dat mkb-ondernemingen in toenemende mate gebruikmaken van alternatieve financieringsvormen, waaronder direct lending, om hun bedrijfsactiviteiten te financieren.

Een opvallende ontwikkeling in 2024 is de toegenomen interesse in direct lending vanuit grotere bedrijven en vastgoedinvesteerders. Dit blijkt onder meer uit de forse volumestijging in de categorie financieringen boven €1 miljoen, waar een groei van 822% is waargenomen. Dit zijn echter in aantallen nog een zeer beperkt aantal financieringen.

Tabel 4.5a Verstrekte financiering Direct Lending(x €1 mln.)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2022	336	217	51	48	652
2023	327	332	104	87	850
2024	418	341	146	177	1.081
Groei 2023-2024	28%	3%	40%	104%	27%

4.5.b Opkomst van embedded finance binnen direct lending

Een opvallende trend in 2024 is de opkomst van embedded finance binnen het domein van direct lending. Hierbij wordt financiering geïntegreerd in digitale platformen die ondernemers al gebruiken – zoals boekhoudsoftware, e-commerce omgevingen of betalingssystemen. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om direct vanuit een facturatieprogramma een kortlopende lening aan te vragen. Dit verlaagt de drempel voor ondernemers om financiering aan te vragen en zorgt voor snelheid, gemak en betere timing van de financiering.

* Bij het samenstellen van dit jaaronderzoek is een correctie doorgevoerd op de eerder gepubliceerde cijfers over het jaar 2023. Tijdens de dataverzameling voor het onderzoeksjaar 2024 is vastgesteld dat een opgave van één van de financiers onjuist was. Na validatie is gebleken dat het totaal aan verstrekte financiering in 2023 met €240 miljoen naar beneden moest worden bijgesteld. In dit jaaronderzoek zijn daarom de gecorrigeerde cijfers van 2023 opgenomen, zodat trends en groeipercentages in 2024 gebaseerd zijn op de meest actuele en betrouwbare data. Stichting MKB Financiering hecht grote waarde aan datakwaliteit en transparantie, en heeft deze correctie doorgevoerd om een representatief beeld van de non-bancaire financieringsmarkt te blijven bieden.

ringsaanvraag. Deze ontwikkeling draagt bij aan een steeds efficiëntere manier van financieren en versterkt de positie van direct lending in het bredere financieringslandschap. In juli 2024¹⁷ publiceerde De Nederlandse Bank hier een verkennende analyse over. In dit onderzoek zijn nog geen specifieke cijfers opgenomen over deze sector.

Tabel 4.5b Aantal verstrekkingen Direct lending

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2023	21.468	1.725	83	9	23.285
2024	23.827	2.819	234	83	26.963
Groei 2023-2024	11%	63%	182%	822%	16%

4.5.c Direct lending groeit door in alle segmenten

De grootste stijging in volume is te zien in de klasse boven de 1 miljoen. Deze is met 104% gestegen van €87 miljoen in 2023 naar €177 miljoen in 2024. Het aantal verstrekkingen steeg mee van 9 kredietverstrekkingen in 2023 naar 83 in 2024. Het gemiddelde kredietbedrag dat verstrekt is in de bedragscategorie < €50K is van 15k in 2023 gestegen naar €18K in 2024. Opvallend is dat het gemiddelde kredietbedrag dat vertrekt is in de bedragscategorie € 50-250k gedaald is van 192k in 2023 naar 121k in 2024. Voorts is een grote stijging te zien in het aantal verstrekkingen > 250k en > 1 miljoen. Hierdoor kan er geconcludeerd worden dat de behoefte aan grotere financieringsbedragen is te zien. Vermoedelijk maken ondernemers met een relatief grote kredietbehoefte, vaker gebruik van direct lending vanwege de snelheid, toegankelijkheid en het maatwerk dat veel aanbieders bieden.

Tabel 4.5c Aantal verstrekkingen kredieten <100k op financieringsvorm

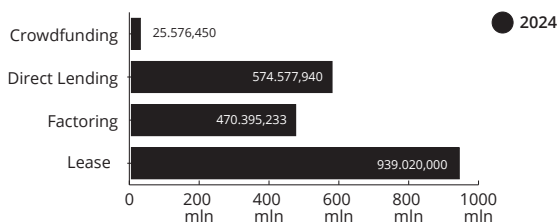
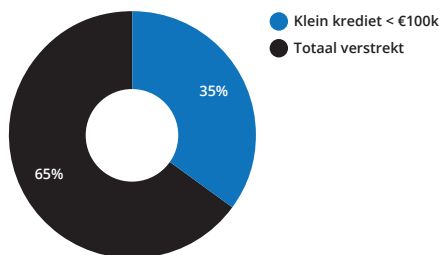
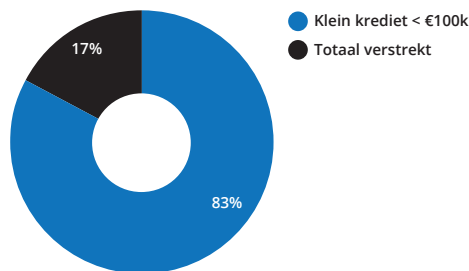
Soort vorm	Volume (x € 1 mln)	Aantallen
Crowdfunding	26	418
Direct Lending	575	25.747
Factoring*	470	0
Lease	939	22.035
Totaal	2.010	48.200

* ex factoring - de verstrekte aantallen zijn niet meegenomen in het totaal

4.5.d Korte looptijd, groot bereik

De introductie van de Gedragscode Kort Zakelijk Krediet markeert niet alleen een belangrijke stap in de professionalisering van de sector, maar onderstreept ook het toenemende belang van kortlopende financieringsoplossingen voor het MKB. Dit jaar hebben wij voor het eerst de data uitgevraagd m.b.t. de financieringen tot €100k. Uit het onderzoek blijkt dat kort zakelijk krediet – gedefinieerd als zakelijke leningen met een looptijd korter dan één jaar en een kredietbedrag tot €100.000, in 2024 goed was voor 83% van het totaal aantal verstrekte non-bancaire financiering onder Direct Lending. Daarmee vertegenwoordigt dit segment in volume bijna de helft van de markt en is het één van de meest gebruikte financieringsvormen voor o.a. werkkapitaal en overbruggingen.

Ook uit de Financieringsmonitor 2024 blijkt dat met name kleinere ondernemingen – waaronder zzp'ers en microbedrijven – vaak kortlopende financieringen aanvragen vanwege de snelheid, eenvoud en beperkte verplichtingen op lange termijn. Deze vorm van krediet biedt hen de benodigde flexibiliteit om snel op kansen of tegenvallers in te spelen. De sterke vertegenwoordiging van kort zakelijk krediet in het non-bancaire domein bevestigt de noodzaak van heldere spelregels en zorgvuldige advisering, zoals nu geborgd wordt via de gedragscode en het bijbehorende keurmerk.

Krediet non-bancair vertrekt <100k**Figuren 4.5a Klein krediet in het financieringslandschap****Klein non-bancair krediet 2024
volume****Klein non-bancair krediet 2024
aantallen**

4.6 MKB Beurs

Een MKB beurs brengt ondernemers en (institutionele) beleggers samen voor financiering en rendement. Het is een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in MKB bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). De (certificaten van) aandelen en de obligaties zijn verhandelbaar.

Het rapporteren over financieringsvolumes binnen de MKB-beurs is complex. Dit komt doordat emissies niet jaarlijks plaatsvinden en de aard van de financiering varieert, zoals medewerkersparticipaties en fondsen met verschillende structuren. Deze variabiliteit kan leiden tot aanzienlijke schommelingen in gerapporteerde cijfers, zonder dat dit direct wijst op krimp van de markt of -groei. Een lager volume betekent niet perse dat de markt minder actief is, maar kan komen doordat het ophalen van kapitaal bij de MKB-beurs niet elk jaar plaatsvindt en op verschillende manieren gebeurt.

Tabel 4.6a Verstrekte financieringen MKB Beurs(x € 1 mln)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2023	0	0	0	52	52
2024	0	0	9	0	9
Groei 2023-2024	0%	0%	100%	-100%	-83%

Tabel 4.6a Verstrekte financieringen MKB Beurs(x € 1 mln)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2023	0	0	7	7	14
2024	0	0	7	0	7
Groei 2023-2024	0%	0%	0%	-100%	-50%

5. MKB Financieringsmarkt (totaal)

5.1 Omvang non-bancaire financiering

De totale omvang van non-bancaire financiering aan het MKB in Nederland is in 2024 met gemiddeld 16% gegroeid ten opzichte van 2023. In 2024 is er in totaal ruim €5,805 mld verstrekt door non-bancaire financiers ten opzichte van €4,984 mld in 2023. Binnen bijna alle vormen van non-bancaire financiering werd in 2024 meer verstrekt dan in 2023. De grootste groei in 2023 was bij Direct Lending (36%) gevolgd door Vastgoedfinancieringen (29%). Lease en Factoring waren in 2024 samen verantwoordelijk voor 58% van de totale non-bancaire financieringsmarkt.

Tabel 5.1a Totaal non-bancaire financiering per vorm 2024/2023 (x €1 mln.)

Soort vorm	2023	2022	Groei	Aandeel
Crowdfunding	1.342	1.157	16%	23%
Direct Lending	1.081	850	27%	19%
Factoring	1.390	1.250	11%	24%
Lease	1.983	1.676	18%	34%
MKB Beurs	9	52	-83%	0%
Totaal	5.804	4.985	16%	100%

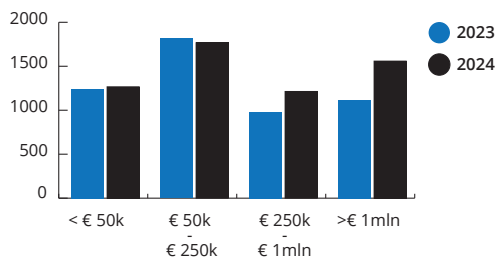
Tabel 5.1b Totaal non-bancaire financiering op bedrag categorie 2024 (x €1 mln.)

Soort vorm	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
Lease	503	871	307	301	1.983
Crowdfunding	4	213	490	635	1.342
Factoring	342	343	261	444	1.390
Direct Lending	418	341	146	177	1.081
MKB Beurs	0	0	9	0	9
Totaal	1.266	1.767	1.213	1.558	5.804

Van de 5.804 miljard aan totaal verstrekte non-bancaire financiering bestaat ongeveer 53% uit financieringen onder de €250.000 en 47% uit financieringen boven de €250.000. In 2023 was dit respectievelijk 57% en 43%. Reden voor deze verschuiving is door de stijging van het aantal nieuwe financieringen > €1 mln. In bijna alle klassen is een groter totaalbedrag aan financieringen verstrekt in 2024 dan in 2023. De grootste groei is te zien in financieringen verstrekt van > 1 mln en tussen de 250k en € 1mln. Deze klasse is met 35% respectievelijk 24% verder gestegen in 2024 terwijl in 2023 er een groei van 25% respectievelijk 9% werd waargenomen. De bedragscategorie 50k-250k is het minst hard gestegen met 4%. Dit is veroorzaakt doordat er grotere aanvragen worden verwerkt en er hierdoor verschuivingen hebben plaatsgevonden naar de hogere bedragscategorieën.

Tabel 5.1c Totaal non-bancaire financiering 2023-2024 (x €1 mln.)

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2023	1.151	1.695	981	1.158	4.985
2024	1.266	1.767	1.213	1.558	5.804
Groei 2023-2024	10%	4%	24%	35%	16%

Totaal non-bancaire financiering op bedragscategorie

Het totaal aantal verstrekte financieringen is tussen 2023 en 2024 met gemiddeld 25% gestegen. De meeste verstrekkingen worden verstrekt in de bedragscategorie tot €250.000. De grootste stijging is met name te zien in de verstrekkingen van de relatief lagere kredieten < €50k.

Tabel 5.1d Totaal aantal verstrekte non-bancaire financieringen 2023-2024 ¹⁸

Jaar	< €50k	€50 - 250k	€250k-1 mln.	> €1 mln.	Totaal
2023	34.916	11.650	1.788	499	48.853
2024	39.478	15.636	2.416	678	58.208
Groei 2023-2024	13%	34%	35%	36%	19%

5.1.a Uitstaande kredieten 2024

Het uitstaande krediet < €1 mln per ultimo 2024 was per 31 december 2024 van de non-bancaire financiers¹⁹ was € 12,1 miljard. De uitstaande bancaire²⁰ kredieten in het vierde kwartaal 2024 waren goed voor een omvang van ruim €113 miljard. Hierdoor kan er geconcludeerd worden dat de non-bancaire sector, 11 % van de totale markt < €1 mln bedient.

Uitstaande non-bancaire kredieten 2024*	Volume (x €1mln)
Crowdfunding	3.684
Direct Lending	1.167
Factoring*	7.000
Lease	86
MKB Beurs	180
Totaal	12.117

Uitstaand kredieten Q4 2024	Volume (x €1mln)
Rekening-courant kredieten	8.655
Zakelijke kredieten	104.350
Totaal	113.005

19. Van vijf respondenten ontbreken de gegevens m.b.t. uitstaande kredieten per 31.12.2024. Hierdoor is het totaal vermoedelijk hoger.

20. Tabel 5.14- DNB | De Nederlandsche Bank

5.2 Omvang bancaire financiering

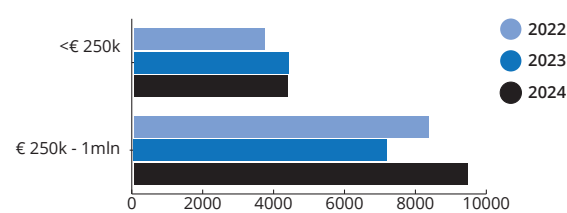
De omvang van MKB financiering door banken is bepaald aan de hand van de data van de DNB. Deze data betreft de omvang van de financieringen in de volgende categorieën < €0,25 mln., €0,25- 1 mln. en > €1 mln.

Het aantal verstrekkingen door banken in volume € is in tegenstelling tot 2023, over alle bedragscategorieën gestegen. Ten opzichte van 2023 hebben de banken 27% meer nieuwe verstrekkingen gedaan in de categorieën < 1 mln. Opvallend is de stijging van de bancaire leningen in de bedragscategorie €0,25-€1 mln. In deze categorie zijn de bancaire leningen harder gestegen dan de non-bancaire financieringen met 32% in 2024 respectievelijk en 24% in 2023. De Financieringsmonitor 2024 onderstreept deze waarneming door te concluderen dat het totale aandeel bancaire aanvragen in het MKB stabiel is gebleven. De toename van de bancaire aanvragen is waargenomen bij bedrijven die in omvang toenemen. Landbouwbedrijven en oude bedrijven doen het vaakst een bancaire aanvraag. Daarentegen doen bouwbedrijven het minst bancaire aanvragen. Non-bancaire oplossingen zoals Lease en factoring zijn hier meer voor de hand liggend. Micro-bedrijven doen vaker een aanvraag (14%) bij meerdere financiers, zowel bancair als niet-bancair. Samenvattend is het aandeel bancaire financieringen onder € 1 miljoen verder gestegen van 64% in 2023 naar 66% in 2024 ten opzichte van de non-bancaire financieringen.

Tabel 5.2a Totaal nieuwe verstrekkingen (x €1 mln.)

Jaar	2022	2023	2024	Groei 2023-2024
Financieringsomvang < €0,25 mln.	4.358	3.684	4.321	17%
Financieringsomvang €0,25 - €1 mln.	8.317	7.140	9.401	32%
Totaal	12.675	10.824	13.722	27%

Omvang bancaire verstrekkingen (x €1mln.)

Tabel 5.2b Financieringslandschap (< €1 mln.)

Financieringsvorm	2024	Aandeel	2023	Aandeel
Bancair	8.385	66%	7.052	64%
Non-bancair	4.246	34%	4.031	36%
Totaal	12.631	100%	11.083	100%

5.2a Heronderhandelingen

In de bancaire data zijn ook heronderhandelingen meegenomen. Onder heronderhandelingen vallen alle nieuwe contracten die niet bestaan uit nieuw geld, maar uit vernieuwd geld. Bij een heronderhandeling worden er nieuwe voorwaarden afgesproken over bijvoorbeeld de looptijd, het aflossingsbedrag en rentetarieven.

Om een goed overzicht te krijgen van het werkelijk aantal nieuwe verstrekte financieringen door banken is ervoor gekozen om alleen te kijken naar de nieuwe verstrekkingen verminderd met de heronderhandelingen van bestaande contracten.

De totale verstrekkingen (nieuw verminderd met heronderhandeling) zijn in 2024 eveneens gestegen met 19% in 2024 t.o.v. 2023. De stijging is voornamelijk waargenomen in het aantal verstrekkingen > 250k, namelijk 23%.

Tabel 5.2c Totaal nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen (x €1 mln.)

Jaar	2022	2023	2024	Groei 2023-2024
Financieringsomvang < €0,25 mln.	2.177	2.042	2.202	8%
Financieringsomvang €0,25 - €1 mln.	5.513	5.010	6.183	23%
Totaal	7.690	7.052	8.385	19%

5.3 MKB-financieringsmarkt groeit - marktaandeel banken neem iets toe

Door de MKB financieringsmarkt (tot €1 mln) als geheel (bancaire en non-bancaire) is er in 2024 voor ruim €12,631 miljard aan financieringen verstrekt, ongeveer 14% meer dan in 2023 (€11.083 miljard). Van deze €12,631 miljard is 66% door banken gefinancierd en 34% door non-bancaire financiers, ten opzichte van respectievelijk 64% en 36% in 2023. In de verhouding tussen non-bancaire en bancaire financieringen in de MKB financieringsmarkt, is het aandeel van non-bancaire financiering dus met 2%-punt afgenomen tussen 2023 en 2024.

In totaal is aan ondernemers in 2024 (totaal nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen) € 8,385 miljard aan financiering verstrekt tot € 1 miljoen. Dit is een stijging van € 1,333 miljard (19%) ten opzichte van de € 7,052 miljard aan verstrekte financiering in deze categorie in 2024. Deze ontwikkeling laat zien dat banken weer meer kleine financieringen aan het verstrekken zijn. Deze groei is het gevolg van de toename aan nieuwe externe financieringen²³.

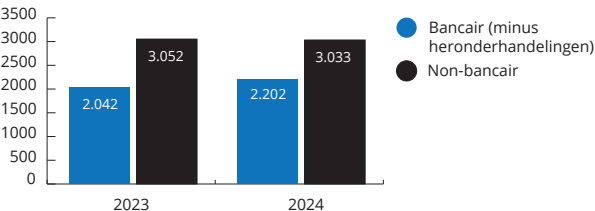
Tabel 5.3a Bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2024 (x €1 mln.)

Financieringsvorm	< €250k	€250 - 1 mln.	Totaal	Aandeel
Bancair minus heronderhandeling	2.202	6.183	8.385	66%
Non-bancair	3.033	1.213	4.246	34%
Totaal	5.235	7.396	12.631	100%

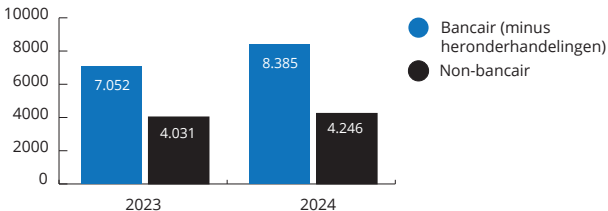
Tabel 5.3b Bancaire en non-bancaire financieringslandschap 2023 (x €1 mln.)

Financieringsvorm	< €250k	€250 - 1 mln.	Totaal	Aandeel
Bancair minus heronderhandeling	2.042	5.010	7.052	64%
Non-bancair	3.052	979	4.031	36%
Totaal	5.095	5.989	11.080	100%

Bancaire en non-bancaire financieringslandschap
Totale verstrekking <250k

Bancaire en non-bancaire financieringslandschap
totale verstrekking <1 mln.

6. Overige non-bancaire ontwikkelingen

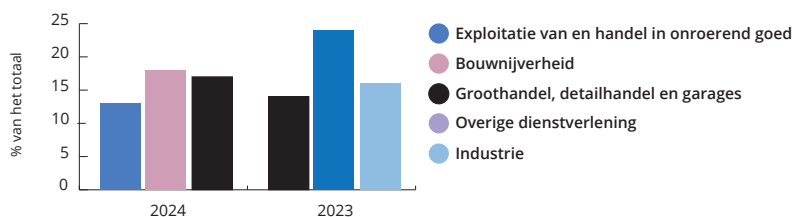
Binnen dit onderzoek zijn naast de totale non-bancaire financiering ook andere onderwerpen onderzocht op sectorbreed niveau:

- Financiering op sector niveau
- Default percentage financiering
- Gemiddeld rentepercentage portefeuille
- Inclusief financieringslandschap
- Leeftijdsverhouding financiers
- Financieel advies non-bancaire financiering
- Groeiverwachting

6.1 De non-bancaire financieringsmarkt op sectorniveau

In ons onderzoek naar de non-bancaire financieringsmarkt in 2024 presenteren we voor het tweede jaar op een rij de resultaten op sectorniveau. Opvallend is dat de sectoren overige dienstverlening en industrie niet meer de meeste financiering ontvingen. De bouwnijverheid, exploitatie van handel in onroerend goed tezamen met groothandel, detailhandel en garages werden in 2024 het meest gefinancierd. Aan de industrie werd in 2023 op een na het meeste krediet verstrekt. Echter, de industrie zag in 2024 hun concurrentiepositie verslechteren²⁴ door o.a. achterblijvende vraag. De productieomvang en het aantal nieuwe orders daalden in grotere mate, waarbij de daling van het aantal nieuwe orders fors was²⁵. Het gestaag herstel in de gehele vastgoedmarkt, is terug te zien in het aantal kredietverstrekkingen door non-bancaire financiers.

Top 3 sectoren Non-bancair gefinancierd 2023 en 2024

6.1a Sectorale verdeling per financieringsvorm

In 2023 hebben de sectoren 'Overige dienstverlening' en 'Industrie' relatief veel gebruik te hebben gemaakt van Factoring. In 2024 was het met name de 'Bouwnijverheid' die voor deze financieringsvorm heeft gekozen. Crowdfunding platforms gaven ook de voorkeur aan de sectoren 'Bouwnijverheid' en 'Groothandel, detailhandel en garages'. Direct Lenders richtten zich eveneens op de Groothandel, Detailhandel, Garages, en Bouwnijverheid. Leasemaatschappijen zijn traditioneel gezien sterk vertegenwoordigd in de sector "Vervoer & Opslag". In 2024 ging deze sector gelijk op met de Bouwnijverheid waarbij er steeds meer gebruik wordt gemaakt van "equipment lease".

²⁴. [Nederlandse industrie herstelt in 2024 | CBS](#)

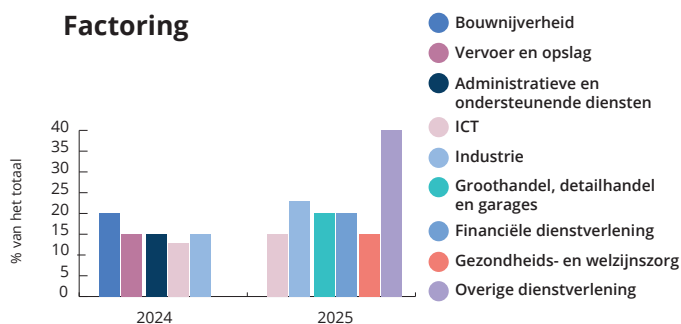
²⁵. [Nieuws | Het laatste nieuws uit het inkoopvak | Nevi](#)

De opvallende vertegenwoordiging van de Bouwnijverheid in 2024 kan worden verklaard door de aanhoudende vraag naar woningbouw en utiliteitsprojecten, maar ook door de toenemende politieke aandacht voor de sector. De Burgerlijke en Utiliteitsbouw (B&U), die circa 70% van de omzet in de bouwsector vertegenwoordigt, richt zich op de realisatie van woningen en gebouwen voor commerciële en publieke doeleinden²⁶. Ondanks lichte schommelingen in de bouwproductie bleef de voorraad onderhanden werk relatief stabiel. Daarnaast speelt de rentestand een belangrijke rol: de gestegen rente heeft investeringen weliswaar duurder gemaakt, maar leidde er ook toe dat bedrijven eerder geneigd waren alternatieve, flexibelere financieringsvormen te zoeken, zoals leasing en direct lending. Ook de stijgende bouwkosten - eerst in materiaalprijzen, later door loonstijgingen na CAO-aanpassingen - vergrootten de behoefte aan aanvullende financiering in de sector.

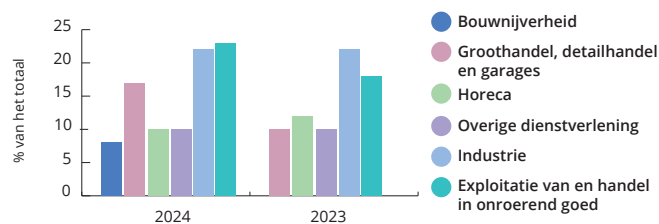
De MKB Beurs steunde overwegend de "Industrie", terwijl zij zich in 2023 voornamelijk hadden gericht op de Land- en bosbouw en Visserij. Hierna volgt een overzicht van de voornamelijke sectoren die financieringen hebben ontvangen vanuit de non-bancaire financieringsmarkt in 2024, per financieringsvorm.

Financiering op sectorniveau 2024

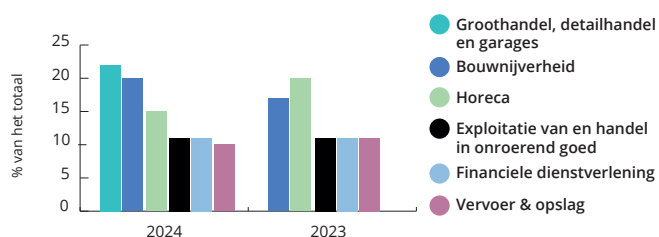
Factoring

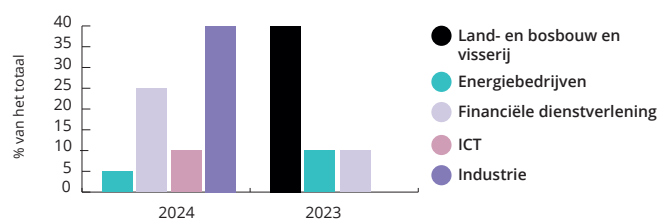
Crowdfunding

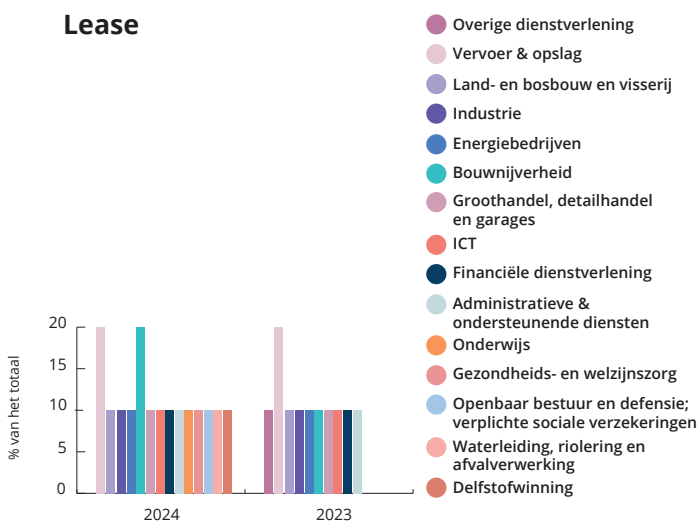
Directlending

MKB Beurs

Lease

6.2 Default percentage financiering

Binnen dit onderzoek zijn de deelnemende partijen gevraagd naar het percentage financieringen dat niet terugbetaald kan worden door de kredietnemer. Omdat verschillende partijen binnen de non-bancaire financieringsmarkt verschillende definities hanteren voor het begrip default financiering is allereerst gevraagd wat deze definities zijn. De helft van de ondervraagden hanteerde een default definitie tussen de 30-90 dagen achterstand. Vervolgens werd gevraagd wat het default percentage over 2024 is volgens de eigen definitie.

6.2a Gemiddeld default percentage stijgt van 3,0% naar 4,57% in 2024

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat het percentage financieringen dat als 'default' wordt beschouwd op basis van de eigen definitie, oftewel niet terugbetaald kan worden door de kredietnemer, in 2024 verder is gestegen. In 2023 lag het percentage financieringen dat in default is bij de verschillende financiers, net zoals in 2023, tussen de 0% en 14%. Het gemiddelde percentage default financieringen in 2024 volgens de eigen gegeven definitie bedraagt 4,57% ten opzichte van 3% in 2023.

De stijging van het default percentage in de non-bancaire sector is mogelijk de nasleep van de COVID-19 pandemie. De nasleep van de corona steunregelingen hebben ervoor gezorgd dat ondernemers nog steeds geconfronteerd worden met betalingsregelingen uit die periode, maar ook vanwege de uitstelregelingen die inmiddels zijn verlopen. Daarnaast speelden de inflatie en aanhoudende kostenstijgingen een rol waardoor marges van met name kleinere bedrijven onder druk kwamen te staan, wat kan leiden tot betalingsachterstanden of wanbetalingen. Bovendien heeft de non-bancaire sector zijn groei te danken aan o.a. het aantal verstrekte financieringen aan kleinere bedrijven, starters of sectoren met een hoger risicoprofiel. Dit zijn vaak de groepen die gevoeliger zijn voor economische schommelingen met als gevolg een toename in het default percentage.

Tabel 6.2a Gemiddeld default % op basis van eigen definitie non-bancair geheel

	% 2024	% 2023	% 2022
Hoogste	20,0	14	10
Laagste	0	0	0
Gemiddeld	4,57	3,00	1,67

6.2b Default definitie crowdfunding

Van alle non-bancaire financieringsvormen is de default definitie bij crowdfunding het meest eenduidig en juridisch vastgelegd. Voor crowdfundingplatformen die onder de Europese ECSPR-vergunning vallen, is in de 'Delegated Regulation (EU) 2022/2115' bepaald wanneer een lening als in 'default' wordt aangemerkt²⁷. Deze definitie is bindend en omvat onder andere een betalingsachterstand van meer dan 90 dagen of een herstructurering van de lening die waarschijnlijk leidt tot verlies voor investeerders. Hierdoor zijn default cijfers binnen deze categorie beter onderling vergelijkbaar. De stijging van het default percentage sector breed, heeft ook de crowdfundingplatformen geraakt. Deze toename van de defaults is hier echter beperkt gebleven.

Tabel 6.2a Gemiddeld default % op basis van eigen definitie crowdfunding

	% 2024	% 2023
Hoogste	10,0	6,0
Laagste	0	0
Gemiddeld	3,21	2,98

6.3 Gemiddeld rentepercentage portefeuille*

Binnen dit onderzoek is ook informatie verzameld over het gemiddelde gehanteerde rentepercentage van de deelnemende financiers. De gehanteerde rentepercentages binnen de non-bancaire financieringsmarkt lagen in 2024 tussen de 6% en 45% t.o.v. 6% respectievelijk 36% in 2023. Het (gewogen) gemiddelde rentepercentage is in 2024 met 1 procentpunt gestegen van 9% in 2023 naar 10%.

Tabel 6.3a Rentepercentages (non-bancaire)

Rentepercentages (non-bancair)	2024	2023	2022
Hoogste	45%	36%	35%
Laagste	6%	6%	3%
Gemiddeld	10%	9%	8%

* Omwille van de privacy van de individuele financiers is besloten het gemiddelde rentepercentage voor de non-bancaire sector als geheel te vermelden, niet per financieringsvorm. De deelnemende factoringmaatschappijen konden geen inzicht geven in hun rentepercentages. Dit mede omdat een factorloon uit meerdere componenten bestaat.

6.3a Renteverhogingen in 2023 werken door in hogere financieringskosten

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in 2023 meerdere malen de rente verhoogd om de inflatie te beteugelen. Dit leidden tot hogere kapitaalkosten voor financiers, inclusief non-bancaire instellingen. Deze verhoogde kosten werden vaak doorberekend aan kredietnemers, wat resulteerde in hogere rentetarieven op leningen. In 2024 begon de ECB de rente geleidelijk te verlagen in reactie op afnemende inflatie en om de economische groei te stimuleren²⁸. Echter, de impact van deze verlagingen op de rentetarieven van non-bancaire financieringen is in deze cijfers nog niet zichtbaar en is afhankelijk van factoren zoals marktvertrouwen, risicobeoordelingen en de snelheid waarmee financiers deze wijzigingen doorgeven aan klanten. Mogelijk zal de impact van deze renteverlaging in 2025 pas zichtbaar worden.

6.4 Inclusief financieringslandschap

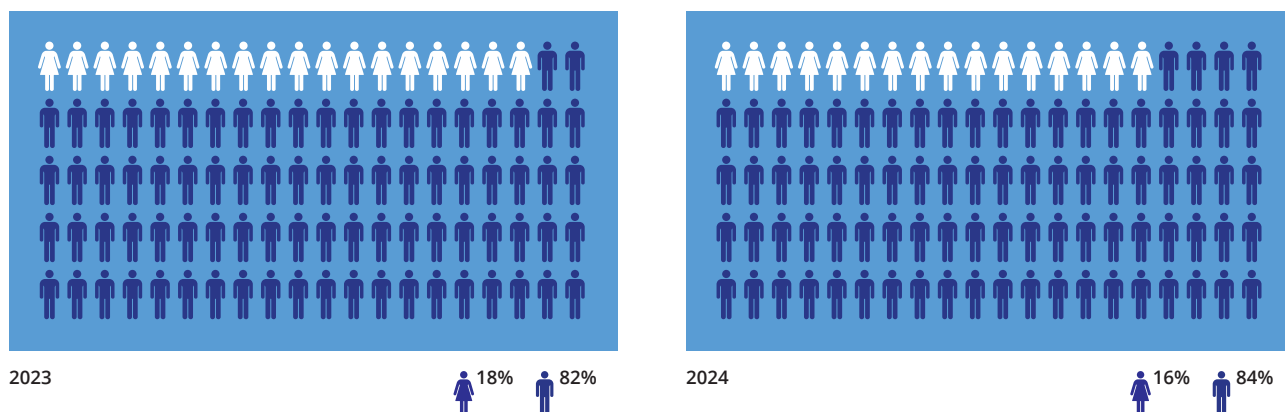
6.4a Code-V als aanjager voor gelijke toegang tot financiering

Stichting MKB Financiering steunt het Code-V initiatief waarmee financiers zich committeren voor een betere toegang tot financiering aan vrouwelijke ondernemers. Dit is niet alleen belangrijk voor de kansengelijkheid van vrouwen maar ook voor het algehele verdienvermogen van Nederland. Om dit initiatief kracht bij te zetten, rapporteren wij sinds 2023 over de verhouding man/vrouw als het gaat om toegang tot financiering in de non-bancaire sector. Hiermee trachten wij bewustzijn te creëren en diversiteit te stimuleren in de keten. Overigens zijn er ook financiers die deze gegevens niet bijhouden en hierdoor niet over kunnen rapporteren.

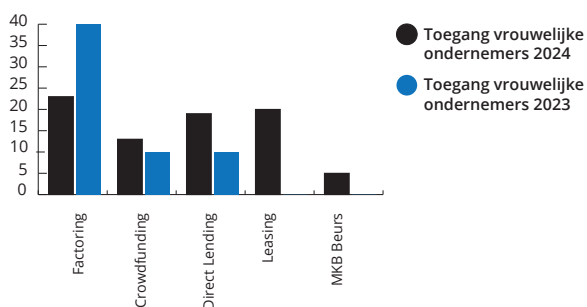
6.4b Meer non-bancaire financieringen verstrekt aan mannen

Vanaf het eerste meetmoment in 2023, is gebleken dat van alle non-bancaire financieringen er 18% aan vrouwelijke ondernemers is verstrekt. In 2024 is, ondanks de focus op meer diversiteit in de kredietverlening door o.a. initiatieven zoals Code-V, dit percentage gedaald en is er aan 16% van de vrouwelijke ondernemers, een financiering verstrekt. Dit lage percentage suggereert dat vrouwelijke ondernemers nog steeds te maken hebben met aanzienlijke obstakels bij het verkrijgen van financiering. Dit staat in contrast met de bredere trend van groeiend vrouwelijk ondernemerschap: volgens het CBS waren er in 2023 bijna 2,5 miljoen ondernemers in Nederland, waarvan 36% vrouw²⁹. In 2010 was dat nog 32%. Ondanks deze stijgende vertegenwoordiging van vrouwen in het ondernemerschap, blijft hun aandeel in de financieringspraktijk achter.

Toegang non-bancaire financiering op vrouwelijke ondernemers

Toegang financiering op financieringsvorm

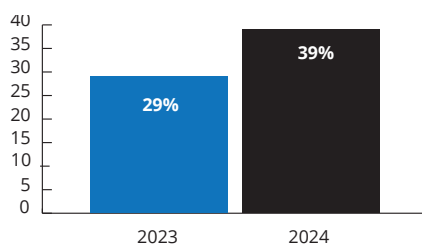

29. Bijna 1 miljoen ondernemers erbij sinds 2010 | CBS

6.4c Meer vrouwen werkzaam in de non-bancaire financieringsmarkt

In 2024 zijn er ongeveer 10 procentpunt meer vrouwen werkzaam bij de deelnemende non-bancaire financiers dan in 2023. Van de werknemers is 39% vrouw en 61% man in 2024, in vergelijking met respectievelijk 29% en 71% in 2023. Hiermee loopt de non-bancaire sector iets achter op de bancaire sector waar in 2023 iets meer dan de helft van de medewerkers man was en 44% vrouw, zoals gerapporteerd door de Nederlandse Vereniging van Banken met betrekking tot “Werkgeverschap”³⁰.

Vrouwen werkzaam 2023 / 2024

6.4d Stijging westerse ondernemers gefinancierd door de non-bancaire sector

Een inclusiever financieringslandschap betekent ook dat de toegang tot financiering voor alle ondernemers gelijk moet zijn, ongeacht de achtergrond van de ondernemer. Sinds vorig jaar is Stichting MKB financiering begonnen om de toegang tot de non-bancaire financieringsmarkt voor ondernemers met een niet-Nederlandse achtergrond in kaart te brengen. Hierbij hebben wij de respondenten de vraag gesteld of zij de verhouding willen delen m.b.t. de verstrekte financieringen aan ondernemers met een Nederlandse, Westerse of Niet-Westerse achtergrond.

In 2024 is een lichte verschuiving zichtbaar, waarbij met name ondernemers met een Westerse achtergrond vaker toegang hebben gekregen tot non-bancaire financiering. In 2023 betrof dit nog 5%, terwijl dit percentage in 2024 is gestegen naar 13%. Onder een Westerse achtergrond worden ondernemers verstaan die afkomstig zijn uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië of Indonesië en Japan — zoals gedefinieerd door het CBS³¹.

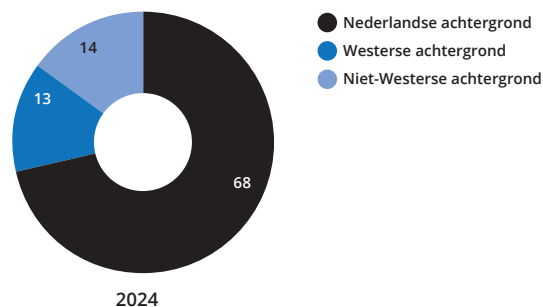
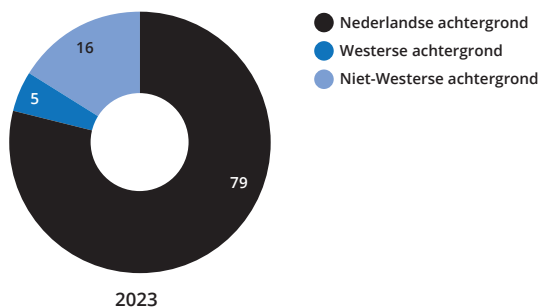
De stijging lijkt mede verklaarbaar door de groei van het aantal ondernemers uit andere EU-landen. Volgens het CBS had in 2023 een derde van de bijna 400 duizend in het buitenland geboren ondernemers een herkomst in een EU-land. De top 3 bestaat uit Polen (35 duizend), Bulgarije (19 duizend) en Duitsland (14 duizend). Veel Poolse en Bulgaarse ondernemers zijn actief in de bouwnijverheid, terwijl Duitse en Belgische ondernemers vooral te vinden zijn in de specialistische zakelijke dienstverlening en de zorg. Deze toename in EU-ondernemerschap in sectoren die zoals bouw en zakelijke dienstverlening, draagt waarschijnlijk bij aan de hogere vertegenwoordiging van Westerse ondernemers in 2024. Deze sterkere vertegenwoordiging van de Bouwnijverheid in 2024 is ook op sector niveau terug te zien (zie 6.1 De non-bancaire financieringsmarkt op sectorniveau in dit onderzoek) op de non-bancaire financieringsmarkt.

Ondernemers met een Niet-Westerse achtergrond zijn in 2024 iets minder vertegenwoordigd dan vorig jaar: 14% ten opzichte van 16% in 2023. Dit lijkt niet in lijn met de bredere trend zoals gerapporteerd door het CBS, waarin juist een toename is genoteerd van het aantal ondernemers met een niet-westerse migratieachtergrond in Nederland.

³⁰. [Werkgeverschap - Nederlandse Vereniging van Banken \(NVB\)](#)

³¹. [Persoon met een westerse migratieachtergrond | CBS](#)

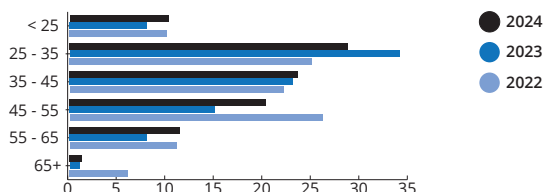
Toegang tot financieren o.b.v. afkomst %

6.4e Leeftijdverhouding werknemers

In 2024 was ruim 82% van de werknemers van deelnemende financiers tussen de 25 en 55 jaar t.o.v. 72% in 2023. Opvallend is dat er 6% minder werknemers in de leeftijdsklasse 25 tot 35 jaar zitten. Dit is niet veroorzaakt doordat er een verschuiving heeft plaatsgevonden naar de leeftijdsklasse 35 tot 45 jaar. Deze categorie is met slechts 0,5 % gestegen. Wel heeft er een stijging van 5% plaatsgevonden in het aantal werknemers tussen de 45 en 55 jaar. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat een deel van de in 2023 werknemers tussen de 35 en 45 jaar, in 2024 de leeftijd van 45+ jaar heeft bereikt, en daarom naar de categorie 45-55 jaar is verschoven. De 55+ers vertegenwoordigen in 2024 13% van de werknemers - een ichte stijging van 3% t.o.v. het jaar daarvoor. Desondanks is 39% van de werknemers jonger dan 35 jaar t.o.v. 22% in de bankensector³². De 55+ers vertegenwoordigen in 2024 13% van de werknemers t.o.v. 9% in 2023.

Leeftijdverhouding werknemers (non-bancair)

32. <https://www.bankinbeeld.nl/thema/werkgeverschap/>

6.5 Financieel advies over Non-bancaire financiering

SMF heeft aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingen met betrekking tot financieringsadvies aan het MKB, zowel bancaire als non-bancaire financiering. Dit advies wordt gegeven door diverse groepen financieringsadviseurs, zowel werkzaam voor banken, non-bancaire financiers en onafhankelijk adviseurs, zoals accountants, financieringsadviseurs, corporate finance. Hiervan is een toenemend aantal adviseurs gekwalificeerd als Erkend Financieringsadviseur MKB en zijn ze werkzaam voor een organisatie met het keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB. Het onderzoek betrof deze Erkend Financieringsadviseurs MKB over 2024*.

6.5a Erkend Financieringsadviseurs MKB ontzorgt de financier

Stichting MKB Financiering houdt jaarlijks een zelfassessment onder de Erkende financieringsadviseurs. SMF telde per ultimo 2024, 100 Erkend Financieringsadviseurs (EFM). Opvallend is dat van de 2500 aanvragen, de EFM ruim de helft zelf afwijzen en deze nimmer de financier bereikt. In 2023 was dit percentage ruim 60%. Van het aantal dat de financiers wel bereikt, 1247 aanvragen, wordt slechts 6% door de financiers afgewezen. In 2023 was dit ruim 17%. Hieruit kan worden afgeleid dat de kwaliteit van de aanvragen die wordt aangeboden aan de financiers door EFM (bancaire en non-bancaire), verder verbeterd is. Hun kennis en kunde komt ook tot uiting doordat zij aan de voorkant kritisch toetsen op haalbaarheid en volledigheid, dragen zij eraan bij dat alleen kansrijke aanvragen bij financiers terechtkomen.

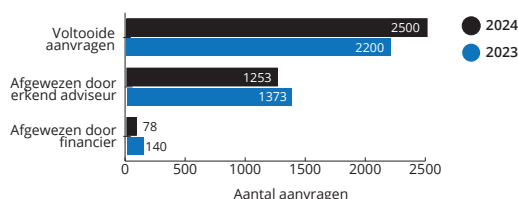
Voorts is uit de Financieringsmonitor 2024 gebleken dat de rol van externe adviseurs steeds belangrijker wordt in het oriëntatieproces van ondernemers. Zo oriënteert 38% van het mkb zich via een financieel adviseur en 43% via een accountant – een stijging ten opzichte van eerdere jaren. Vooral bij microbedrijven, die minder dan 10 werknemers tellen, is het gebruik van adviseurs hoog: 41% raadpleegt een financieel adviseur, tegenover 48% via de bank. Ook sociale ondernemingen maken in toenemende mate gebruik van adviseurs: 48% ten opzichte van 19% vorig jaar.

Deze ontwikkeling benadrukt het toenemende belang van professioneel financieringsadvies bij het vinden van passende financiering en het verbeteren van de toegang tot de financieringsmarkt – met de EFM als betrouwbaar kwaliteitslabel in deze keten.

Tabel 6.5a Erkend Financieringsadviseurs in beeld

Jaar	Totaal # aanvragen	Gemiddeld # aanvragen per EFM	Volume	Gemiddeld kredietaanvraag
2023	2500	25	€ 1.494.484.400	€ 597.794
2024	2200	25	€ 1.284.027.200	€ 583.649

Voltooide aanvragen v.s. afgewezen aanvragen

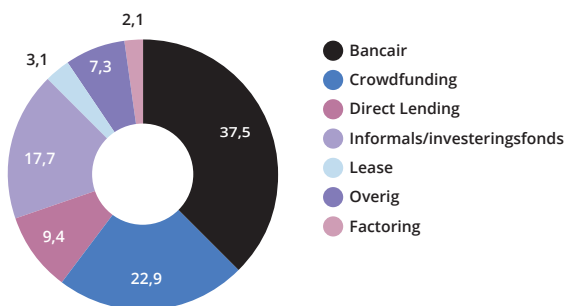
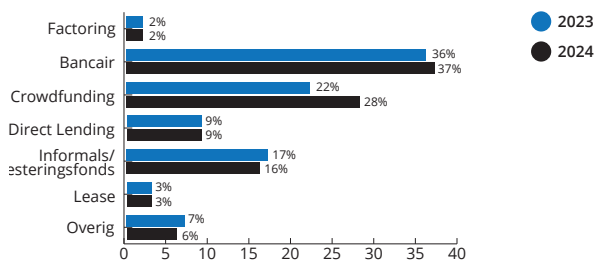
* In het vorige jaaronderzoek rapporteerde SMF op basis van een gebroken boekjaar, aangezien de zelfassessments van Erkend Financieringsadviseurs pas vanaf juli 2023 zijn afgenomen. In dit jaaronderzoek is die rapportagestructuur rechtgetrokken: we hanteren nu een volledig kalenderjaar (2024) als basis voor het onderzoek. Dit heeft geleid tot een bijstelling van eerder gepubliceerde cijfers over 2023, zodat de gegevens over beide jaren op vergelijkbare wijze geïnterpreteerd kunnen worden.

6.5b Erkend Financieringsadviseurs MKB maken meer gebruik van non-bancaire financiers

Het gegeven financieringsadvies dat uitkomt op bancaire of non-bancaire financiering, is in 2024 nagenoeg gelijk gebleven waarbij ruim 62% van de aanvragen via EFM wordt ingevuld door de non-bancaire financieringsmarkt en 38% door Banken. De grootste financieringsvorm waar Erkende adviseurs de aanvragen onderbrengen zijn, net als het voorgaand jaar, de crowdfundingplatformen gevolgd door de informele investeerders en investeringsfondsen.

Verstreckte financieringen via Erkend Financieringsadviseur MKB %

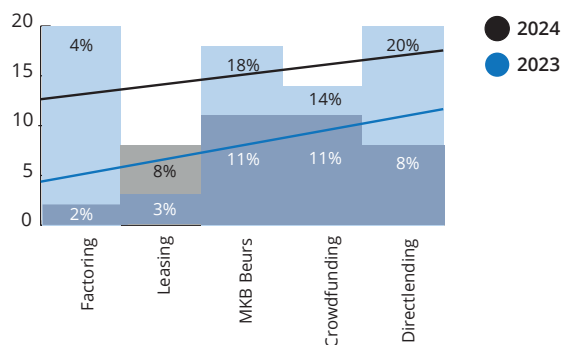
o.b.v. jaarlijks zelfassessments 2024

Verstreckte financieringen via EFM per financieringsvorm

6.6 Groeiverwachting 2025

In 2024 hebben wij onze respondenten gevraagd naar de groeiverwachting in 2024. Dit kwam toen uit op gemiddeld een groei van 12%. Hier zaten de financiers niet ver naast met een gemiddelde groei van 16% in 2024. Dit jaar hebben wij hen opnieuw gevraagd naar groeiverwachtingen voor 2025. De non-bancaire financieringsmarkt tezamen verwacht de groei in 2025 voor te zetten. Gemiddeld genomen verwacht men een groei van 8%.

Groeiverwachting 2025 Non-bancaire financieringsmarkt

7. Conclusie

De non-bancaire financieringsmarkt heeft zich in 2024 verder verstevigd als volwassen alternatief binnen het financieringslandschap voor het MKB. In totaal werd er voor €5,804 miljard aan financiering verstrekt – een stijging van 16% ten opzichte van 2023. Opvallend is dat niet alleen het verstrekte volume toenam, maar ook het aantal financieringen fors steeg met 27% van 85.369 naar ruim 106.985 transacties. Voorts is het aandeel van de financieringen boven de €1 miljoen verder gegroeid van 19% naar 27% mede dankzij het toegenomen gebruik van direct lending door grotere ondernemingen en vastgoedinvesteerders en grotere crowdfunding financieringen > €1 miljoen.

De financieringsvorm direct lending (+27%) is het sterkste gegroeid. De sterke groei van direct lending in 2024 is vooral te danken aan de toegenomen vraag naar snelle, flexibele financieringsoplossingen, met name voor werkkapitaal en overbruggingen. Daarnaast wisten direct lenders hun bereik te vergroten door meer interesse vanuit grotere bedrijven en vastgoedinvesteerders, met name in het segment boven €1 miljoen. Lease en factoring bleven dominant en samen goed voor bijna 60% van het totaal. Leasing Nederland noteerde in 2024 een record totaal volume aan nieuwe leasecontracten. Het leasevolume wat non-bancair is verstrekt bedraagt een kleine 2 miljard euro, bijna 25% van de totale markt, een groei van 18,2%. Deze groei is mede veroorzaakt door de forse stijging in leaseaanvragen voor bestelwagens als gevolg van de afschaffing van de BPM-vrijstelling voor bestelwagens per 2025. Binnen factoring nam het aantal gefinancierde facturen met 31% toe, terwijl het gemiddeld factuurbedrag juist daalde, wat wijst op een bredere inzet voor kleinere transacties.

Daarnaast is het aandeel van non-bancaire financiers in de MKB-financieringsmarkt tot €1 miljoen in 2024 met 34% stabiel gebleven. Dit laat zien dat steeds meer ondernemers hun weg weten te vinden naar non-bancaire financiers. Vooral voor kleinere bedragen en specifieke financieringsbehoeften bieden zij een goed alternatief. De groei in zowel volume als aantal verstrekkingen onderstreept dat non-bancaire financiering een vaste plek heeft gekregen binnen het financieringslandschap.

Sectoraal verschoof het zwaartepunt van financiering: de bouwnijverheid werd in 2024 het meest gefinancierde segment, mede door politieke aandacht voor woningbouw. In de industrie daarentegen was sprake van een terugval in het aantal verstrekkingen. Het gemiddelde rentepercentage in de non-bancaire sector steeg van 9% naar 10%, voornamelijk als gevolg van gestegen kapitaalkosten door de eerdere renteverhogingen van de ECB. Ook het gemiddelde defaultpercentage steeg van 3% in 2023 naar 4,57% in 2024 als gevolg van de nasleep van coronasteunregelingen, hogere kosten en financiering aan risicogevoelige segmenten zich vertaalde naar iets hogere uitval.

Wat betreft inclusiviteit blijft de non-bancaire sector achter bij de ambitie. Slechts 16% van de financieringen werd verstrekt aan vrouwelijke ondernemers, terwijl zij inmiddels 36% van de ondernemerspopulatie vormen. Ondanks het feit dat er wel steeds meer vrouwelijke medewerkers komen bij de non-bancaire financiers namelijk 39%. Ook het aandeel financiering aan ondernemers met een niet-westerse achtergrond daalde licht van 16% in 2023 naar 14% in 2024, terwijl het aantal ondernemers in deze groep volgens het CBS juist toenam. Daarentegen was er een duidelijke stijging in het aandeel westerse ondernemers die financiering ontving. In 2023 betrof dit nog 5%, terwijl dit percentage in 2024 is gestegen naar 13%

De rol van zakelijke financieringsadviseurs nam verder toe. Van de ruim 2.500 aanvragen die in 2024 door Erkend Financieringsadviseurs MKB zijn behandeld, werd meer dan de helft vooraf door de adviseur afgewezen. Van de 1.247 aanvragen die wél aan financiers werden aangeboden, werd slechts 6% afgewezen – een daling ten opzichte van 17% in 2023. Dit onderstreept de toenemende kwaliteit van financieringsaanvragen en de waarde van professioneel advies aan de voorkant van het financieringsproces.

Vooruitkijkend naar 2025 is het vertrouwen in de verdere groei van de non-bancaire sector groot. Financiers verwachten een toename van 8% in verstrekkingen, voortbouwend op innovaties, een meer volwassen regelgeving (zoals gedragscodes en verplichte transparantie), en een groeiende behoefte van ondernemers aan toegankelijke, flexibele en passende financieringsoplossingen.

8. Over SMF

Stichting MKB Financiering is opgericht door een groep voortrekkers uit de markt, met als doel de toegang tot non-bancaire financiering voor ondernemers te verbeteren. Door samen te werken zetten non-bancaire financiers een belangrijke stap richting meer zichtbaarheid en versterking van deze jonge sector.

Het belang van de ondernemer op zoek naar passende financiering staat voorop en daarom richt SMF zich op het ontwikkelen van strenge zelfregulering voor financiers en adviseurs. Zo is er in samenwerking met ondernemers en adviseurs de Gedragscode MKB Financiering opgesteld. Met ingang van 1 januari 2023 is de nieuwe versie van de Gedragscode MKB Financiers van kracht. Dit is een uitbreiding op de eerdere gedragscode uit 2019. Evaluatie van deze gedragscode vindt op dit moment plaats door de HvA waardoor eventuele aanpassingen in 2026 van kracht kunnen worden.

Voorts werd in 2024 de Gedragscode Kort Zakelijk Krediet geïntroduceerd, gericht op financieringen tot €100.000 met een looptijd korter dan één jaar. De eerste non-bancaire financiers zijn inmiddels geaccrediteerd onder deze nieuwe standaard en in 2025 zal een quick-scan plaatsvinden om in kaart te brengen wat de effecten zijn van deze zelfregulering. . Daarmee wordt de bescherming van ondernemers, die behoefte hebben aan kortlopende en flexibele financieringen, versterkt.

Daarnaast is het Keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB ontwikkeld voor zakelijke adviseurs, die ondernemers begeleiden bij een financieringsaanvraag. Eind 2024 zijn 100 erkende zakelijke adviseurs geaccrediteerd. Per mei 2024 is deze titel officieel geregistreerd en mogen alle erkend zakelijk adviseurs de titel EFM voeren.

9. Onderzoeksverantwoording

De opgevraagde data betreft de verstrekte financiering in 2023 en 2024 aan het mkb. Deze data is opgevraagd en ontvangen in de periode van februari t/m begin maart 2024. In maart en begin april is de data opgeschoond en gevalideerd, waarbij actief is samengewerkt met individuele financiers of betrokken brancheorganisaties. Individuele data van financiers was alleen inzichtelijk voor de hoofdonderzoeker. Alleen geaggregeerde data is gepubliceerd en met andere onderzoekers gedeeld.

De gebruikte data is onder andere afkomstig van brancheorganisaties die een zo nauwkeurig mogelijke inschatting hebben gegeven over de omvang van een bepaalde financieringsvorm. Bij deze brancheorganisaties is de data van de afgelopen drie jaar opgevraagd. Voor de financieringsvormen waarbij deze overzichten ontbreken, heeft SMF zelf data verzameld. Dit geldt voor de financieringsvormen crowdfunding, direct lending, MKB Beurs en traditionele factoring. 83 non-bancaire financiers zijn benaderd om data aan te leveren. We hebben niet van alle financiers de data ontvangen, waardoor de omvang van de non-bancaire financieringsmarkt in werkelijkheid groter is dan wat wij hebben kunnen meten. Voor de lease en factoring markt is samengewerkt met NVL en FAAN om de data te verzamelen en te valideren. Uiteindelijk is data verzameld van 40 non-bancaire financiers.

Vastgoedfinanciering niet apart benoemd

Tot en met het onderzoeksjaar 2023 rapporteerde Stichting MKB Financiering (SMF) over vastgoedfinanciering als een afzonderlijke financieringsvorm binnen de non-bancaire markt. In dit jaaronderzoek hebben wij besloten deze categorie niet langer als aparte financieringsvorm op te nemen, maar als bestedingsdoel te beschouwen binnen andere financieringsvormen, zoals direct lending en crowdfunding. De cijfers uit 2023 en 2024 die door financiers zijn opgegeven als vastgoedfinanciering, zijn in dit onderzoek dan ook ondergebracht bij deze twee financieringsvormen. Deze inhoudelijke herpositionering zorgt voor een duidelijkere en consistentere indeling van de markt naar type financieringsvorm.

Klein krediet toegevoegd

Dit jaar is aanvullende informatie opgevraagd over kleine financieringen tussen €50-100k om een goede uitsplitsing van kleine kredieten te kunnen maken. Concreet is gevraagd aan financiers om de verstrekkingen op te delen in groepen < €50K, €50-100k, €100-250K, €250K – 1 mln. en > €1 mln. De nieuw toegevoegde categorie € 50k-100k heeft als doel gehad om de klein kredieten (<€100k) inzichtelijk te maken.

Voor Direct Lending en Crowdfunding heeft SMF over 2023 nieuwe data ontvangen van deelnemende financiers die voor het eerst deelnemen aan dit onderzoek. Om een zo representatief mogelijke vergelijking te kunnen maken zijn deze nieuwe gegevens verwerkt in de totalen zoals gepubliceerd over 2023. Hierdoor kunnen de totalen over 2023 afwijken van de totalen zoals gepubliceerd in het onderzoek naar non-bancaire financiering over 2023.

www.stichtingmkbfinanciering.nl